

Utorak, 14. septembar 2004.
Svedok Roland Keit (Roland Keith)

Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.08 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej (Kay), izvolite.

GLAVNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KEJ

ADVOKAT KEJ: Časni Sude, pre nego što pozovem prvog svedoka, a to je gospodin Roland Keit (Roland Keith), želim da skrenem pažnju na još jednu stvar koju ću da spomenem na kraju njegovog svedočenja. Svedok je ovde, dostupan i prvo on treba da se ispita. Stvar, o kojoj želim da diskutujem je u vezi sa žalbom optuženog na odluku o tome da se ne brani sam. Kao što Pretresno veće zna, mi smo zatražili sertifikat da možemo da podnesemo žalbu na tu odluku. To smo dobili u petak i nakon što ovaj svedok završi sa svedočenjem, želimo, takođe, da postavimo i pitanje o suspenziji postupka, dok Žalbeno veće ne reši ovo pitanje, po žalbi. Ja sam jutros obavestio Tužilaštvo o tome.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Kej. Hajde da prvo saslušamo svedoka, a nakon toga ćemo time da se pozabavimo.

ADVOKAT KEJ: To sam sada spomenuo samo zato da bi Pretresno veće to unapred znalo. A sada molim da se u sudnicu uvede gospodin Keit.

SUDIJA ROBINSON: Svedok dolazi direktno iz Kanade (Canada), zar ne?

ADVOKAT KEJ: Već je stigao. Nisam siguran da li je ... Evo ga.

SUDIJA ROBINSON: Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK KEIT: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ROBINSON: Sada možete da sednete.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi se zovete Roland Keit, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste državljanin Kanade?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Recite nam sada nekoliko podataka o vama, gospodine Keit. Vi ste bili oficir u kanadskoj vojsci?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Koliko dugo?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Bio sam oficir u kanadskoj vojsci 32 godine.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: I kada ste tamo završili službovanje?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: U vojsci sam radio u nekoliko navrata. Prvi put sam je napustio 1982. godine. Nakon toga sam otišao na usavršavanje, na postdiplomske studije iz istorije. Zatim sam se vratio u vojsku i proveo još četiri godine, od 1987. do 1991. godine.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: U trenutku penzionisanja imali ste čin kapetana?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Postali ste član posmatračke misije na Kosovu 1999. godine?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Onu koju zovemo KVM, Kosovska verifikaciona misija (OSCE Kosovo Verification Mission).

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Kada ste prvi puta stupili u tu misiju?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Kontekst moje službe u KVM je bio sledeći: u leto 1998. godine došle su do mene prve informacije da će takva služba biti formirana. Aplicirao sam i krajem 1998. godine moja Vlada je stupila u kontakt sa mnom i rekli mi da su moju biografiju i moju molbu prosledili. Nedugo posle posle Nove godine, početkom 1999. godine dobio sam informaciju da sam dobio poziciju u OEBS-u (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe), tačnije u Kosovskoj verifikacionoj misiji.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ste stigli na Kosovo prve nedelje februara 1999. godine?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste prošli kroz četvorodnevnu obuku, oko 9. februara.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ste išli u Prištinu (Prishtine) 12. februara i tamo proveli dva dana?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislim da je tako.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Zbog čega ste išli u Prištinu?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Dobio sam poziciju u prištinskom regionalnom centru (Prishtina Regional Centre) i prištinskom Koordinacionom centru KVM (Prishtina Coordination Centre of the

Kosovo Verification Mission). To se dogodilo u tom kratkom vremenskom periodu.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Jeste li pre toga vremena ikada službovali na Balkanu?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne. To je bio moj prvi susret sa Balkanom.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ste u vašem prethodnom vojničkom iskustvu imali dužnosti posmatrača u drugim zemljama?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da. Sredinom sedamdesetih dva puta sam služio kao vojni posmatrač Ujedinjenih nacija (United Nations) na Sinaju (Sinai), na Sueckom kanalu (Suez Canal), na teritoriji koja se tada nalazila pod nadzorom Ujedinjenih nacija, a što je obuhvatilo i Liban (Lebanon).

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Jeste li, pre toga, na samom početku vaše karijere, proveli neko vreme na području Sueca?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, kao mladić bio sam veoma ponosan što sam služio u jednom kanadskom oklopnom izviđačkom vodu (Canadian Armoured Reconnaissance Squadron), pod komandom generala Bernsa (Burns). To je, u tom trenutku bila jedinica Ujedinjenih nacija za brze intervencije 1 (United Nations Emergency Force 1). Bilo je to veoma interesantno iskustvo.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vratimo se sada na Kosovo. Vi ste u Hag (The Hague) doneli neke dokumente. Želeo bih prvi od tih dokumenata da pokažem Pretresnom veću, jer će nam to pomoći da se ponovo upoznamo sa problematikom. Taj prvi dokument je karta Kosova na kojoj se u centru nalazi Priština. Molim da se taj dokument podeli po sudnici i da se jedan primerak da svedoku.

prevodioci: Molimo da govornici prave pauzu između pitanja i odgovora. Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, da li ste čuli molbu prevodioca da pravite pauzu između pitanja i odgovora. To isto kažem i svedoku.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da, hvala. To je ono o čemu sam sa vama juče pričao. Moramo da budemo pažljivi kako ne bismo govorili u isto vreme i preklapali pitanja i odgovore. Naravno, kričica je samo moja, jer sam uradio ono što sam vam juče rekao da ne smete da radite. Dakle, pogledajmo sada ovu kartu. U sredini vidimo Prištinu. S leve strane vidimo Kosovo Polje (Fushe Kosove), malo iznad Oblič (Obiliq), a sa leve strane Glogovac (Glllogoc). Molim vas da potvrdite: iskaz koji planirate da date odnosi se, u najvećoj meri, na područje, zapadno od Prištine, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Molim vas da nam kažete nešto o vašoj službi, koja je počela nakon što ste se upoznali sa situacijom u Prištini. Zatim ste otišli u Glogovac, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Recite Pretresnom veću, kakve su okolnosti bile sredinom februara, kad ste stigli u Glogovac? Što ste tamo videli?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: U trenutku kada sam tamo došao sredinom februara 1999. godine, Glogovac je bio mali srpski, oprostite, jugoslovenski grad sa nekih šest do sedam hiljada stanovnika, predominantno naseljen Albancima, ili potpuno naseljen Albancima. U okolini se nalazilo nekoliko manjih sela. Koliko znam, sva su ta sela u potpunosti bila albanska. U gradiću se nalazila jedna mala stanica MUP, paravojnih formacija u jednoj staroj fabrici. Rutinske patrole i rotacija osoblja MUP dešavale su se svakodnevno. Isto tako, po zalasku sunca, često bi se obavljale patrole. Išlo bi se u Glogovac da se poseti ta stanica MUP. Gradsku okolina su činila sela prema severoistoku, istoku i prema jugu, prema Komoranu (Komaran). Ukoliko vidite Komorane, to je jedno malo selo na raskrscnicu puta

Priština-Peć (Peje). U okolini se nalazi selo Lapušnik (Llapushnik). To selo i sva sela južno u toj dolini bila su naseljena Albancima. U svim tim selima su organizovane, ono što bih nazvao seoskim stražama. To su, u stvari, bili pripadnici OVK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves), koje su vlasti nazivale teroristima. Oni su bili u svim selima i oni su imali bunkere i kontrolne punktove na putevima, koji su vodili u i van sela. Jugoslovenske i srpske snage nisu počinile nikakve zločine, niti su u to vreme napadale ova sela. Koliko ja znam, one su se držale puta koji je vodio u i izvan Glogovca, kao i glavnim putem Priština-Peć, putem za Orahovac (Rahovec), koja vodi dalje prema Prizrenu (Prizren). To je, dakle, bio moj utisak o području Glogovca. Bilo je incidenata koji su se desili. Jedan od njih čak i dan pre mog dolaska. Jedan čovek je ubijen južno od Glogovca. Nisam učestvovao u istrazi tog incidenta, niti sam se kasnije bavio njime, ali, koliko znam, radilo se o odmazdi, o lokalnom napadu jedne, ili druge strane.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Koliko dugo vremena ste proveli u Glogovcu?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Nemam ispred sebe u ovom trenutku tačne datume, gospodine Kej, ali mislim da sam tamo bio, otprilike, nedelju dana.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vidim da ste u jednom od vaših prethodnih odgovora rekli da se MUP nalazio u zgradi, koja je pripadala paravojnim formacijama? Jeste li to rekli?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: U Glogovcu?

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, mislim da sam rekao da je ekipa MUP u Glogovcu bila vojno utvrđena u jednoj staroj industrijskoj zgradi.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Kada je reč o tome šta ste videli te nedelje u Glogovcu, recite nam jeste li приметili da su MUP ili Vojska

Jugoslavije inakoji način zloupotrebljavali ovlašćenja ili bilo koje drugo telo, povezano sa srpskim vlastima?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne. Te nedelje, kada sam bio u Glogovcu, kao što sam već rekao, bilo je malo vojske. Bilo je nekih pokreta bornih vozila pešadije u i izvan Glogovca, kao i manji broj drugih vozila, sve za jedan vod. Vojska Jugoslavije je, uglavnom, bila u kasarnama, ukoliko se izuzmu neki pokreti glavnim putevima. Što se tiče MUP, već sam rekao da su oni imali rutinske patrole po putevima u domenu njihove nadležnosti. Isto tako imali su i kontrolne punktove na glavnom putu. Mislim na put Priština-Peć, kao i unutar zone odgovornosti Glogovca. Njih je bilo, otprilike, jedan ili dva na dan, na glavnom putu za Glogovac. Uspostavljali bi privremenu kontrolnu tačku gde bi pregledali sve ljude koji tuda prolaze. Posmatrao sam više takvih operacija. Nikada nisam primetio da je bilo nekog zlostavljanja, niti sam primetio da se bilo kome, ko je tuda prolazio, fizički naudilo. Međutim, prilikom razgovora sa, uglavnom, albanskim stanovništvom iz te oblasti koje smo pitali da li imaju poteškoća u kretanju tim područjem i da li ih neko zlostavlja, rekli su da su bili slučajevi da su nekom oduzeti neki od dokumenata, a da su neki kratko vreme bili pritvoreni. Možda preko noći. Ali, ja lično nisam vidio nikakvo zlostavljanje, fizičko, ili ponašanje koje bi na bilo koji način naudilo lokalnim stanovnicima, koji se bave svojim zakonitim poslom. Lokalni, kako bih rekao, lokalne straže OVK, odnosno teroristi, koliko je meni poznato su se, takođe, zadržavali u svojim selima.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste opisali da je OVK imala mrežu lokalnih straža u okolinim selima. Kada govorimo o OVK, o kojoj jačini i snagama govorimo, a koje ste vi mogli tamo da vidite.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Po mojoj proceni, to su bile lokalne snage, u jačini od možda desetak madića. Ponekad ih je bilo i više, ali, čini mi se, da su oni bili lokalni stanovnici i da nisu bili deo nikave ofanzivne, glavne grupe OVK.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ste vi, nakon toga, uspostavili lokalnu kancelariju u Kosovu Polju?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, to je tačno. Bio sam upućen u Glogovac s tim da se podrazumevalo da ću ja preuzeti vođstvo u toj lokalnoj kancelariji. To se nije desilo. Otprilike, posle nedelju dana od mene su tražili da preuzmem odgovornost da se otvori lokalna kancelarija po uputstvima prištinskog koordinacionog centra i Regionalnog centra u Kosovu Polju (Regional Centre at Kosovo Polje). To je bio novi tim, koji nije postojao u doba kada sam ja imenovan na taj položaj.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste sa sobom, na Sud, doneli nekave beleške, koje ste vodili u to vreme. Da li je to tačno?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: A odakle potiču ove beleške?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja sam ih sam napravio i to su, u stvari, nedeljni rezimeji. Mislim da na to mislite. Oni su zasnovani na dnevnim izveštajima koje smo pravili moj tim verifikatora i ja, a koji su bili upućivani u prištinski koordinacioni centar svakodnevno. Nedeljne izveštaje sam sačinjavao ja, kako bih rezimirao ono što piše u dnevnim izveštajima i da bih ja lično imao beleške o mom učešću u radu Kosovske verifikacione misije.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Verovatno bi vam pomoglo da svedočite o ovome, ukoliko bi beleške bile ispred vas. Prema tome, časni Sude sledeći dokazni predmet bi bio karta. To je dokazni predmet broj D246.

SUDIJA ROBINSON: U redu, prihvata se.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: A sada, molim da se beleške koje je svedok doneo, podele stranama. Dok se to radi, gospodine Keit, sa vaše leve strane se nalazi detaljna mapa, koja pripada vama, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: I to je karta kraja vaše odgovornosti. Dakle, vaša operativna mapa u to vreme, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, tako je gospodine Kej.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vama je mapa dobro poznata i ukoliko želite nešto da nam pokažete na toj karti, molimo da to učinite. Karta je na grafoskopu tako da mi možemo da vidimo kartu na našim ekranima, ako je potrebno. Znači imamo opštu kartu, a i imamo i ovu detaljniju koja će vam pomoći tokom svedočenja. Molim vas da pogledate prvu belešku koja je datirana na 28. februar 1999. godine. To je nedeljni rezime broj 1 (Weekly Summary Number 1). Tu se kaže da ste uspostavili lokalnu stanicu u Kosovu Polju 22. februara 1999. godine. Da li je to tačno?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je.

SUDIJA KVON: Pre nego što nastavite, gospodine Kej, molim vas da budemo sigurni da grafoskop radi kako treba.

ADVOKAT KEJ: Mi smo to isprobali, časni Sude i jutros je grafoskop radio.

SUDIJA ROBINSON: Nemamo signal na ekranu.

SUDIJA KVON: Možemo da nastavimo bez grafoskopa.

ADVOKAT KEJ: Časni Sude, da li vidite nešto na svojim ekranima.

SUDIJA ROBINSON: Ne. Ali nastavite, gospodine Kej.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Upravo se nešto pojavilo. Sada imamo sliku. Hvala vam. Kosovo Polje. Možete li sada da nam kažete kakvu ste situaciju zatekli kad ste tamo stigli 22. februara? Molim vas da opišete kako je to mesto.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Kosovo Polje je, naravno, istorijsko mesto. Ne mogu da se setim tačno koliko tamo ima stanovnika, ali

pretpostavljam da ih je bilo između 10 i 15.000. To je bilo veće mesto i postavljajući pitanja različitim ljudima koji su imali određene funkcije, kao i ljudima sa kojima sam imao prilike da se družim, shvatio sam da je etnički odnos u Kosovu Polju, u samom gradu, bio 70 posto Srba, oko 20 posto Albanaca i 10 posto ostalih, uključujući Turke, Rome i pripadnike drugih etničkih manjina. Da li želite da nastavim da govorim o mojoj zoni odgovornosti?

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Moja zona odgovornosti se prostirala od Prištine, zapadnog dela Prištine na jug i uključivala je prištinski aerodrom. To je, u stvari, bio vojni objekat i nama nije bilo dozvoljeno da ulazimo u aerodrom bez pratnje Vojske Jugoslavije. Ako idemo zapadno od glavnog autoputa koji vodi na jug, idemo, znači, na jug, pa onda na zapad, onda na gore, prema važnijem gradu koji se zove Obilić, uključujući jedan veliki rudnik Belačevac (Bardhi i Madh). Izvinjavam se ako ne izgovaram to mesto kako treba. Onda se oblast prostire prema severu, duž mitrovičkog puta. Teritorija je uključivala i nekoliko manjih sela. Da li se to vidi?

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Možemo da spustimo kartu tako da se bolje vidi taj deo na grafoskopu?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Hvala vam. I, kao što vidite ovde na osnovu mojih oznaka, prostirala se teritorija kroz šumski predeo i deo koji se prostirao od juga ka severu, zatim desno od Belačevca, obiličke elektrane i prema mitrovičkom autoputu. I možete da vidite da se teritorija prostirala i dalje, uključivala nekoliko malih sela oko Hamidaja (Hamidaj) i dalje prema severu od puta Grabovac (Graboc)-Obilić. To je bila teritorija moje odgovornosti. Znači, išla je i na sever od prištinskog autoputa. Da to opišem malo detaljnije. Onaj deo koji je išao na jug od autoputa Priština-Peć se sastojao od dosta sela. Tu su se ljudi bavili poljoprivredom. Njih su, uglavnom, naseljavali Srbi. Mislim da je tamo bilo i pripadnika drugih etničkih grupa, ali nije bio veliki broj takvog stanovništva. U Grabovcu, spomenuću kasnije Donji Grabovac (Graboc i Ulet), ali u tom kraju

oko Grabovca, mislim da je stanovništvo bilo izmešano pre leta 1998. godine. Međutim, kada sam ja stigao februara 1999. godine, mislim da je u ovim selima bilo isključivo srpsko stanovništvo. A selo Donji Grabovac je bilo potpuno napušteno. Bilo je nenaseljeno. Mala sela koja sam ja spomenuo, koja su se nalazila dalje od glavnih puteva su bila oštećena tokom bitaka u leto 1998. godine i ljudi koji su u tim selim u tom periodu živeli, koliko je meni poznato, su gotovo svi bili Albanci. I u svim tim selima su postojale, ono što sam ja ranije spomenuo, lokalne straže OVK. Nama je bilo dozvoljeno da ulazimo i izlazimo iz svih ovih sela, ali samo nakon što smo se identifikovali. Svaki put straža OVK je zapisivala naše lične podatke, onda bi kontaktirali neke svoje starešine, koje nisam mogao da vidim pre nego što bi nas pustili da prođemo. Ali, oni nas nisu ometali u našem poslu, osim što su stalno ponavljali tu proceduru. MUP, slično kao i u Glogovcu, je patrolirao duž svih puteva u i oko Kosova Polja. Naravno, u Kosovu Polju je postojala i policijska stanica i bila je još jedna stanica u Obiliću. Ja sam otišao u te policijske stanice, predstavio sam se načelnicima policije i tokom svog boravka u tom kraju, Kosovu Polju, ja sam sa njima radio i sarađivao sve dok nije došlo do evakuacije Kosovske verifikacione misije. Mene su uvek primali na jedan profesionalan način, bili su gostoprимljivi i, isto tako me nisu ometali pri izvršavanju mojih dužnosti i obaveza.

SUDIJA KVON: Gospodine Kej, mislim da je svedok spomenuo mesto koje se zove Grabovac, a ono se razlikuje od Glogovca. Možete li, molim vas, da mi pokažete gde se nalazi to mesto?

ADVOKAT KEJ: Između Glogovca i Prištine se negde nalaze i Grabovac i Donji Grabovac. Možda bismo mogli to da nađemo na karti, a mislim da će nam karta biti potrebna. Molim da se kamera malo približi karti. Sad se ništa ne vidi.

TUŽILAC NAJS: Ne znam da li bi možda pomoglo da pogledate dokazni predmet 83, ako ga tu imate.

SUDIJA KVON: Ali na toj karti se Grabovac nalazi blizu Peći. A, to se razlikuje od lokacije o kojoj mi sad govorimo.

ADVOKAT KEJ: Ako pogledate, svedok sada pokazuje deo karte gde se nalazi Grabovac.

SVEDOK KEIT: Ovde.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: A Donji Grabovac, koji je jedan važan deo u vašem svedočenju, se nalazi severozapadno?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Zadržite svoj štap sada na Grabovcu i, ako možemo sada ponovo da pogledamo veći deo karte, da vidimo gde se Grabovac nalazi u odnosu na Prištinu.

SUDIJA KVON: Da, našao sam dokazni predmet 83.

TUŽILAC NAJS: Mislim da možemo da vidimo Donji Grabovac, a sam Grabovac nije obeležen. Inače, karta može da nam bude od pomoći.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Ako bismo povukli liniju između Glogovca i Obilića, ta crta bi prešla preko Grabovca i Donjeg Grabovca, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, tako je. Glogovac bi bio malo južnije od Grabovca, na direktnoj liniji koja se prostire od istoka na zapad.

ADVOKAT KEJ: Nadam se da to pomaže Pretresnom veću

SUDIJA ROBINSON: Koliko je daleko od Prištine?

SVEDOK KEIT: Ova karta je razmera 1:50.000, tako da svaki kvadrat odgovara površini od jednog kilometra. Mi sada gledamo, recimo,

ako govorimo o Donjem Grabovcu, onda je Donji Grabovac devet do 10 kilometara udaljen od Prištine, a Glogovac bi bio oko 17 ili 18 kilometara udaljen, koliko se ja sećam.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Dobro. Što se tiče OVK u tom kraju, vi ste opisali te lokalne straže, ali, u stvari, takva situacija je bila u čitavom regionu, koji je bio zona vaše odgovornosti. Da li možete o tome da govorite?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, mislim da mogu. Da li me čujete?

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da, čujemo vas. Molim da se uključi i drugi mikrofona tako da mogu bolje da čujem svedoka. Hvala vam. Možete li da nam kažete o njihovoj ukupnoj jačini? Spomenuli ste lokalne straže u selima, ali bile su, takođe, druge snage u drugim delovima teritorije.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, tako je. Zapadno od Donjeg Grabovca, ne znam da li još uvek vidimo sliku na grafoskopu?

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Trenutno je isključen, ali možemo ponovo da ga uključimo.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Zapadno od Grabovca i Donjeg Grabovca vidimo nekoliko šumovitih brda. Mislim da je to, u stvari, jugoistočno od dreničke doline. Ako bi ušli u taj pošumljeni predeo, u ta brda i u Donji Grabovac, mi bismo sreli lokalne snage OVK i ja sam gotovo svakodnevno imao sastanke sa ovim snagama, kao i moj zamenik. Po mojoj proceni i na osnovu onoga što sam video kad sam obilazio te snage, kad smo razgovarali o nekim bezbednosnim pitanjima sa lokalnim komandantom OVK, rekao bih da se radi o snagama veličine voda. To bi bilo, otprilike, 35 naoružanih ljudi. Imali su puške, lake puškomitraljeze i, isto tako, raketne bacače. U našim razgovorima sa lokalnim komandantom i njegovim zamenicima, nisu mogli da nam pruže uveravanja o tome šta su mogli, a šta nisu mogli da urade bez odobrenja više komande. Vrlo retko su nam nešto tako govorili. Isto tako, nisu bili voljni ili nisu bili u mogućnosti da odgovaraju na pitanja o pojedincima koji su pri-

padali vladinoj administraciji, a koji su nestali, otet, ubijeni, ili ranjeni. U suštini, bili su gostoprимljivi, prijateljski nastrojeni, ali, u stvari, nisu saradivali na jedan sadržajan način da bih ja mogao da izvršavam svoje obaveze kao verifikator.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Mi ćemo sada ukratko da navedemo te vaše obaveze. To je bilo praćenje poštovanja prekida vatre između strana i beleženja incidenata do kojih je dolazilo. Da li ste vi, takođe, pokušavali da smirite situaciju u tom kraju?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, tako je. Kao što ste vi spomenuli, gospodine Kej, nakon mog dolaska i nakon što sam se predstavio i počeo konsultacije sa načelnicima MUP-a, lokalnim policijskim zvaničnicima, oni su tvrdili da je u kosovopoljskom i obiličkom kraju, Donji Grabovac oblast koji zadaje najviše brige. Čisto radi informisanja Pretresnog veća, i rudnik Balačevac pokriva veliki deo terena između Obilića i Kosova Polja i obiličke elektrane. To je jedan veliki rudnik uglja koji je snabdevao elektranu u Obiliću koja je davala struju ne samo velikom delu Kosova, već i drugim delovima Jugoslavije. Imajući u vidu probleme sa sporazumom koji smo mi trebali da verifikujemo, vlasti su pokušavale da olakšaju kretanje rudara, da ulaze i izlaze iz rudnika po redovnim smenama. Mislim da su radili u rudniku 24 sata. Zbog važnosti Donjeg Grabovca vlastima i meni, zadatak mog tima je bio da pratimo šta se dešavalo u tom kraju, gde su se stalno kretali radnici. Ne samo da je MUP pokušavao da pruži sigurnost rudarima i da obezbedi proizvodnju, sam rudnik je, takođe, imao svoje policijske snage. To je bila paravojna policijska jedinica koju je, pretpostavljam, unajmio rudnik ili sama elektrana. Jedinica je imali svoju policijsku hijerarhiju. Imali su načelnike policije i isto tako i obične oficire. Takođe sam imao kontakte i sa tim ljudima. Ta jedinica je bila zadužena za bezbednost rudnika koji je bio u blizini Grabovca. I to je bio problem za vlasti zato što su ovi ljudi stalno bili izloženi patnjama i na osnovu izveštaja i fizičkih dokaza, oni su stalno bili izloženi snajperskoj vatri. Pre nego što sam ja došao, jedan inženjer je oteo i on nikada više nije viđen. Pretpostavljam da je ubijen ili da je nestao, a stražari u rudniku ...

SUDIJA ROBINSON: Napadi od koga?

SVEDOK KEIT: Navodno od OVK.

SUDIJA ROBINSON: Da li je to bilo jedino prisustvo OVK u tom kraju?

SVEDOK KEIT: Ne. Kao što sam opisao, časni Sude, OVK je zaposela sva manja sela u šumama zapadno od Donjeg Grabovca i, koliko sam ja po svojoj vojnoj proceni smatrao, oni su bili u jačini malo većoj od voda. Radilo se o lokalnim ljudima, ali mislim da je ovo bilo nešto više od tih lokalnih straži koje sam ranije opisao.

SUDIJA ROBINSON: Pokušavam da shvatim o kojoj se jačini snaga OVK radi u tom kraju.

SVEDOK KEIT: Ja sam spomenuo da kad sam ih obilazio, da se radilo o snagama veličine voda. To je, otprilike, 35 ljudi, naoružanih, koji su imali jače naoružanje od lokalnih OVK straža, u tim različitim selima koja sam posetio.

SUDIJA ROBINSON: Vi ste sreli jednu tu grupu veličine voda, ali bilo je i drugih snaga, zar ne?

SVEDOK KEIT: Da. Ponovo ću da pokušam da vam opišem ono što sam video kao bivši vojnik. Ako vidite vod, onda, naravno, postoji i četa. Ako vidite četu, očigledno da postoji i bataljon. Ja to kažem zato što vojne snage ne operišu izolovano. One funkcionišu na osnovu međusobne podrške, tako da se, po mojoj proceni, ovde radilo o jednom malom elementu jednog većeg elemeta, koji je bio dalje na zapadu i na severu.

SUDIJA ROBINSON: Znači, vi pretpostavljate da je OVK imao tako sofisticiranu komandnu strukturu.

SVEDOK KEIT: Da, imali su u svakom slučaju komandnu strukturu višu od one sa kojom sam se ja sretao.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Mislim da ste vi takođe rekli da lokalni komandant nije mogao da donosi odluke, tako da su stvari prosleđivane dalje, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, tako je. I to je još nešto što ide u prilog mojoj proceni da se ovde radilo o manjem elementu veće snage. Lokalni komandant nikad nije mogao da mi da odgovore na bilo koje od mojih pitanja, a da se ne obrati višoj komandi.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Šta mislite gde je bio lokalni, regionalni centar OVK i da li su se MUP i Vojska Jugoslavije nalazili izvan te oblasti?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne. Kao što sam pokušao da kažem nekoliko puta, Vojska Jugoslavije je ostajala ili u svojim kasarnama ili u bazama, osim kada su bili u patroli duž glavnih puteva, ili izvodili manje vežbe. MUP je, takođe, imao razna posmatračka mesta sa kojih su nadzirali autoputeve i, naravno, kao što sam ranije spomenuo, oni su svakodnevno uspostavljali kontrolne punktove na glavnim putevima, ali i isto tako po nekim seoskim sporednim putevima, da bi obezbeđivali sigurnost svom osoblju i stanovnicima, koji su se kretali tim koridorima.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Spomenuli ste snajperske napade do kojih je dolazilo i koji su imali posledice po radnike u rudniku. Da li možete da nam nešto kažete o odgovoru na te snajperske napade? Kako su lokalne vlasti pokušale da se nose sa tim problemom?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Lokalne vlasti, prvenstveno ti policajci u rudniku su se meni svakodnevno žalili da su bili izloženi zlostavljanju i snajperskim napadima. Pokazali su mi dokaze, recimo, videle su se rupe od metaka po nekim zgradama. To su bile sveže rupe koje nisu bile tu prethodnog dana, kad sam ja pregledao te zgrade. Znači, pucalo se sa zapada ili sa severa u odnosu na to mesto. Ako ponovo pogledate moje nedeljne rezimee dnevnih izveštaja, ja ni za

jedan trenutak ne bih pomislio da je zlostavljanje dolazilo isključivo sa jedne strane. Tokom razgovora sa komandantom OVK u tom kraju on se, naravno, žalio da rudarska policija puca iz snajpera na njegove snage i da je onda on prisiljen da odgovori. U razgovorima sa policijom iz rudnika ja bih dobio potpuno drugu priču i oni bi rekli da je njihovo osoblje, kao i rudari, izloženi snajperskim napadima i da oni moraju da odgovore da bi osigurali bezbednost. U nekim slučajevima ... Izvinjavam se. Mislim da sam u svojim dokumentima zapisao neke citate, gde sam naveo da li sam više verovao jednoj ili drugoj strani na osnovu lične procene. I, mislim da, uzimajući u obzir situaciju koju sam ovde pokušao da vam objasnim, da je u području Grabovca postojalo, uzimajući u obzir ovo obezbeđenje koje je postojalo u rudniku i koje se trudilo da obezbedi svoje osoblje i radnike, došao sam do zaključka da, kada bi pala noć, oni bi postali dosta uplašeni i verovatno bi počeli da pucaju, što bi izazvalo reakciju od strane OVK. Dakle, mislim da je ovo bio jedan dvosmerni proces, uzimajući u obzir da je postojala ova situacija opšte nesigurnosti i da su rudnik i elektrana morali da se obezbede.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: U redu. U vašem izveštaju od 28. februara vi ste opisali nešto što se zove farma pilića i to je bilo mesto koje je imalo određeni privredni značaj za to područje. Je li to tačno?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne. Ova farma pilića je bio napušteni poljoprivredni objekat i sada mogu da vam pokažem na karti gde se to nalazi. To je ovo područje koje se vidi na karti, oko raskrsnice koja vodi u Krivovo (Krivove) ...

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Mi to ne vidimo sada na karti. Molim vas da pomerite kartu na grafoskopu tako da bismo to mogli da vidimo.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Vidite put Priština-Peć koji ide kroz Kosovo Polje i ovde na mojoj karti prolazi kroz područje koje se zove Krivovo i onda ponovo dolazi do jedne raskrsnice koja vodi za Glogovac. Kod mene na karti se vidi da je ovde bilo dosta poljoprivrednih objekata. Zaokružujem tu oblast pokazivačem. Autoput je prema severu i mogu se videti brojni objekti. Objekat koji ste pomenuli

kada sam ja tamo bio nije bio više poljoprivredni objekat, već se tamo nalazila Vojska Jugoslavije, na nivou čete. Tamo je uvek bio jedan vod tenkova. Možda čak i četa tenkova, što znači da četa ima 10 tenkova, a vod tri tenka. Sigurno je bio i vod, a možda i više pešadijskih borbenih vozila i oni su, uglavnom, patrolirali ovim glavnim putevima. Išlo se odavde do aerodroma u Prištini, što je bilo nekih tri do četiri kilometra i to je bila jedna veoma militarizovana zona.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Dakle, je li to bio deo snaga koje su obezbeđivale aerodrom?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: To je bilo dopunsko, to je bila dopunska snaga koja je, takođe, obezbeđivala aerodrom. Oni su mogli brzo da reaguju na ono što se događa u tom području.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Ova farma pilića, da li je ona bila u centru nekih neprijateljstava?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Nije bilo napada na ovu farmu. Bio sam očevidac napada na patrolu policije, nekih 1.000 do 1.500 metara dalje, a 200 metara zapadno od onoga što smo mi zvali farmom pilića. Ako pogledate ovaj autoput Priština-Peć, on izlazi izvan ovog područja koje je bilo poljoprivredno područje. Onda zalazi na jednu uzvišicu i onda dolazimo do onog područja, što zovemo farmom pilića, a koje smo mi u vojnoj terminologiji nazivali područje "D", to jest, opasno područje, obzirom da vaši protivnici kontrolišu susedni kraj.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: I šta ste to tamo videli?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislim da se 27. februara, ukoliko se ne varam, dogodilo ... Mislim da tako stoji u mojim beleškama, video sam da je jedna od mojih patrola išla ka zapadu i onda se vraćala odatle. Već je bio sumrak. Dani su tada bili dosta kratki. Moja patrola je naišla na jednu veliku vojnu akciju kad se dosta pucalo, uključujući i iz tenkova. Tenkovi nisu koristili svoju glavnu municiju već samo mitraljeze. Isto tako je bilo i pešadijskih borbenih vozila koja

su odgovarala na ono što je meni bilo jasno da je bio napad na policijsku patrolu koji se desio nekoliko minuta pre toga. Moja patrola je videla odgovor na napad. Ja sam se spremao da idem u Kosovo Polje kad sam dobio poziv i čuo sam da se dosta puca. To sam čuo preko radio veze i odmah sam krenuo na to mesto i stigao za tri do četiri minuta. Kad sam ja stigao paljba je jenjavala, ali je i dalje bilo. Po mom mišljenju tamo se nalazio jedan vod MUP-a, otprilike 35 naoružanih policajaca koji su se tamo nalazili i recimo tri tenka T55. Kad sam prišao tom lokalnom policijskom komandiru pitao sam ga da mi objasni šta se dogodilo. On je pristao. Bio je kooperativan iako je bilo dosta napetosti jer je jedan od njegovih policajaca bio smrtno ranjen, a drugi je bio ozbiljno povređen. Video sam tu osobu koja je stradala i video sam da se ova ranjena osoba evakuiše. Radilo se o policijskom podoficiru i mogao sam da zaključim da je napad došao severno od ovog područja "D", da se prilikom napada koristio laki puškomitraljez, ili neko slično oružje i mislim da se s druge strane nalazila neka jedinica koja se suprotstavljala vlastima. Pretpostavljam da se radilo o OVK.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste u svom izveštaju napisali sledeće: "Izgleda da se radi o jasnom slučaju provokacije od strane OVKi.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, tako je gospodine Kej. Dakle, nije bilo slučajno što su ovde došli MUP, ili VJ. Bilo je jasno da se ovde radilo o teroristima, o pobunjenicima s druge strane, koji su izašli da bi otvorili paljbu na ove snage i da bi isprovocirali njihov odgovor.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Hvala vam. Vi ste u vašem iskazu rekli nešto o saradnji koju ste ostvarili sa lokalnim komandirima, načelnicima MUP-a i njihovom učešću ...

SUDIJA ROBINSON: Oprostite, gospodine Kej, što vas prekidam. Hteo bih nešto da pitam svedoka. Šta vas je navelo da zaključite da se ovde radilo o provokaciji OVK? Pretpostavljam da ste mislili da je napad otpočela OVK?

SVEDOK KEIT: Moja uloga u okviru Verifikacione misije je bila da verifikujem kakvo je stanje stvari u skladu sa sporazumom od oktobra 1998. godine po kome su vlasti, to jest MUP i Vojska Jugoslavije trebali da se povuku sa linija sukoba, ali da mogu da održavaju bezbednost na putevima, dakle na nekim ključnim punktovima, ali da ne zalaze u unutrašnjost, ukoliko to mogu tako da kažem, koju su držali, uglavnom, Albanci. I ja sam se tokom svog mandata od nekoliko meseci na Kosovu uverio da su se oni uglavnom toga i pridržavali. S druge strane, deo sporazuma, bar koliko sam ga ja shvatio, je propisivao da će OVK ostati u unutrašnjosti i da se neće mešati, da neće izazivati, niti će voditi bilo kakve vojne akcije u onim delovima gde su se nalazile vladine snage. U ovoj prilici se meni činilo, kao i u nekoliko drugih prilika, da se OVK ne pridržava sporazuma, da su oni sprovodili vojni napad. Po mojoj vojnoj proceni, uzimajući u obzir njihovu veličinu i jačinu koja je bila na strani vlasti, meni se činilo da su oni pokušavali da isprovociraju njihovu reakciju. Pošto sam ja vojno lice mogu da zaključim da svako ima pravo da brani svoje snage, da brani ono što je njima stavljeno u nadležnost. Ukoliko su izloženi napadu, normalno je da odgovore.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, kada ste vi stigli taj napad je bio u toku?

SVEDOK KEIT: Kad sam ja stigao tamo, rekao bih da je to bilo deset minuta posle početka napada i ovi koji su otpočeli napad su se povukli i nije više bilo paljbe sa njihove strane, već su u tom trenutku paljbu otvarale samo snage MUP-a i Vojske Jugoslavije na taj predeo, na uzvišenju, odakle je prvobitno i otpočeo napad.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Kej.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: A značaj tog napada je u tome što se on odvijao svega 200 metara od vojne baze koja se nalazila na toj farmi pilića?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, ja sam mislio da je to veoma važno, ali bilo je važno i zbog toga što je to bio napad i na jednu rutinsku

policijsku patrolu koja se kretala glavnim putem od Prištine ka Peći i to je put koji su svi koristili: lokalni stanovnici, razne nevladine organizacije, Međunarodni komitet crvenog krsta (ICRC, International Committee of the Red Cross), isto tako i Kosovska verifikaciona misija.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Dakle to je glavni put od Peći do Prištine?
SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Gde ima puno saobraćaja?
SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da. To je jedan od glavnih puteva na Kosovu.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Koliko je ova farma pilića udaljena od puta?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Pa, ona se nalazi možda 50 do 100 metara južno od puta.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Dakle, da bi se tamo stiglo, sišli biste sa tog glavnog puta i tamo se odvezli?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, svako ko je prolazio glavnim putem mogao je da vidi to što smo mi nazivali farmom pilića.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi ste opisali ovo uzvišenje u ovom području i to se nalazilo severno od puta?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, bilo je jedno uzvišenje ka severu, ali je bilo uzvišenja i ka jugu. Navodno je ovaj napad otpočeo sa severa. Videći ovu osobu koja je stradala i ovu koja je ranjena, štetu koja je bila naneta oklopnom vozilu koje je bilo uništeno u ovom napadu, jedno je bilo oštećeno, meni je bilo jasno da je napad došao sa severa.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da se vratimo na jedno drugo pitanje koje ste vi dotakli a tiče se saradnje koju ste ostvarili sa lokalnim policijskim komandirima. Da li se sećate imena nekih od tih ljudi i gde su

se oni nalazili, ukoliko se toga sećate, pošto je dosta vremena prošlo?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislim da ću moći to da uradim, samo bih hteo da dodam. Kada smo malopre govorili o ovom putu između Prištine i Peći, ja sam, takođe, bio očevidac prethodnog napada OVK, kad sam stigao u Glogovac, na posmatračko mesto u Lapušniku, koje se nalazi na istom autoputu, samo prema severu.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: I to je bilo prema Komoranima (Komoran)?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, ali možda pet kilometara zapadno od tog mesta.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: A to je dalje u reonu Drenice (Drenice)?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je.

SUDIJA KVON: Gospodine Kej sva ova mesta se vide na karti tako da vas molim da to pogledate tokom pauze.

SVEDOK KEIT: Ja sada pokazujem ovu lokaciju u Lapušniku. Autoput ide ka zapadu i onda se dolazi do jednog uzvišenja južno od autoputa, otprilike 800 metara južno od autoputa. MUP je, otprilike, ovde imao jedno posmatračko mesto sa, otprilike, 10 ljudi. Početkom februara, kada sam ja išao iz Glogovca na upoznavanje tog područja, čuli smo tešku pucjavu iz područja Lapušnika. Mi smo odmah odgovorili, a odgovorilo je i ovo pojačanje MUP-a koje je bilo veličine jednog voda. Tu su bila možda dva oklopna "Lendrovera" (Land Rover) sa, otprilike, 25 do 30 naoružanih ljudi. Oni su evakuisali ranjenog policajca sa ovog posmatračkog mesta. Tamo se nalazio jedan narednik koji je bio zapovednik i kad smo pitali šta se desilo, on je rekao da je jedan od njihovih ljudi otišao do bunara da donese vodu. Bunar je bio 20 do 30 metara udaljen od njihovog posmatračkog mesta i da je na njega pucano iz snajperske puške. On je bio ranjen, ne fatalno, ali ranjen, u svakom slučaju. Oni su odgovorili vatrom iz automatskog oružja i onda su njihove snage za

izvršile pretragu tog područja tražeći snajperistu. Nisu ništa našli. Ovo je bio napad sa istoka i on je bio tipičan za vrste napada koji su se periodično događali na ovom putu. Gospodine Kej, sada da odgovorim na vaše pitanje koje se tiče saradnje sa lokalnim načelnicima MUP-a. Dakle što se meni tiče, oni su bili spremni na saradnju, sa mnom i sa mojim verifikatorima. Načelnik policije iz Kosova Polja je bio Dragan Mirić. On, njegovi komandiri, zamenici komandira su sa nama ostvarili jedan dobar radni odnos. Izlazili su susret svim zahtevima koje sam im davao. Još jedna osoba koja je bila spremna na saradnju i koja mi je omogućavala da je izvršim svoju ulogu, bio je Božidar Spasić, načelnik policije u Obiliću. U okviru njegove zone odgovornosti, on i njegovo osoblje su bili veoma kooperativni. Ranije sam već rekao da je i obezbeđenje u rudniku bilo kooperativno. Rekao sam da smo se njima obraćali i pitali sa kakvim se problemima se susreću. Ne mogu da kažem da li je sve ono što su nam rekli apsolutno tačno, ali oni su bili spremni na saradnju i odgovarali na naša pitanja.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: U redu. Hajde da pogledamo sledeću stranu iz vaših nedeljnim izveštaja. Vi ste dali dosta toga što pokriva ovu temu. Sledeći vaš izveštaj nosi datum 7. mart 1999. godine. Kažete da je područje relativno mirno, da je došlo do jednog incidenta, pucanja iz snajperskog oružja u Grabovcu, a da je bilo redovnog pucanja iz snajpera svake noći u Glavotini (Gllavotin). Nakon toga pominjete ovo za farmu pilića i kretanje tenkova i drugih vozila. Onda opisujete dobre kontakte sa načelnicima policije. "Humanitarni problemi su se povećali tokom nedelje sa učestalijim napadima na MUP i uzвраćanje od strane MUP-a na položaje OVK ka severu. Ovo je dovelo do pokreta više od 100 intereno raseljenih lica ka severu. Jedna od naših patrola iz Prištine je bila u pratnji 70 seljana iz sela Donji Grabovac. A sada da pročitam nešto o situaciji kakva je bila u nedelju, 7. marta. Tog dana ste rezimirali ono šta se desilo te nedelje. Šta ste podrazumevali pod tim kad ste rekli "Humanitarni problemi su se povećali tokom nedelje sa učestalijim napadima na MUP"?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ono što sam hteo da kažem da je uzvraćanje MUP-a, na ovaj povećani broj slučajeva otvaranja vatre iz snajperskog oružja i druge napade, doveo do ometanja normalnog kretanja civilnog stanovništva. Kako su napetosti rasle, tako je i kontakt i kretanje postalo teško. Tokom obilaska ovih sela koja sam već naveo u ovom izveštaju, gospodine Kej, koja se nalaze ka severu, severno od Obilića a isto tako i uzduž puta Mitrovića (Mitrovice)-Priština, bilo je pojedinaca na koje smo nailazili, a kojima je bila potrebna lekarska pomoć ili neka druga vrsta pomoći, jer im je isto tako bio otežan pristup hrani i svim onim normalnim uslugama koje su ljudima potrebne u jednom normalnom društvu. Dakle, oni su zato stupali u kontakt da bi videli da li mogu na neki način da dobiju pomoć. Nevladine organizacije na čiju su se pomoć oslanjali u situaciji kada su napetosti rasle, nisu bile u stanju da pomognu stanovništvu. Prema tome, uvek su nam izražavali svoju zabrinutost i probleme kada bi naišli na nas.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Vi pominjete da je došlo do protivnapada na položaje OVK prema severu. Da li možete da nam opišete šta se događalo između, s jedne strane MUP-a, a s druge strane OVK? Kakav je bio obrazac sukoba?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Već sam spomenuo nekoliko incidenata. Tokom marta je stizalo sve više izveštaja o povećanom broju napada OVK. Policajci su kidnapovani i ubijani. I drugi ljudi su bili kidnapovani i ubijani. Vojska Jugoslavije iz prištinske i drugih vojnih baza je pomagala MUP-u da odgovori na ove terorističke akcije. Oni su išli prema severu i udaljavali su se od zone moje odgovornosti. Ja sam video da se ove snage kreću, a onda bih kasnije čuo radio izveštaje o aktivnosti vojske i MUP-a. Ove snage su išle dalje od puteva i glavnih puteva pokušavajući da očiste to područje i da ga obezbede, dakle, sva ta područja gde se nalazila OVK i gde su oni pokrenuli, kako bih rekao, pobunu srednjeg nivoa. Situacija koju sam ovde jutros opisao je uglavnom bila pobuna na jednom nižem nivou, ali od početka pa do sredine marta je to eskaliralo i preraslo u ono što bih nazvao pobunom na srednjem nivou, gde je bilo dosta krupnih snaga koje

su napadale vladine snage i na te napade su vladine snage odgovarale. Vojska Jugoslavije je u saradnji sa MUP-om bila uključena u krupne vojne akcije koje su išle do nivoa borbene grupe, a kad kažem "borbena grupa", podrazumevam grupu od, otprilike, 600 vojnika koji su imali tenkovsku podršku i mehanizovanu pešadiju. MUP je koristio oklopna vozila i sve je ovo išlo uz podršku artiljerije. Oni su sprovodili kontranapade da bi obezbedili to područje i uspostavili kontrolu na glavnim putevima.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Ovaj izveštaj je upućivao na Donji Grabovac. Možete li da nam kažete šta ste vi radili u Donjem Grabovcu? Šta se tamo dogodilo?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja sam pisao o tome nakon iskustva u Jugoslaviji. Donji Grabovac je bilo selo koje je evakuisano u leto 1998. godine kada su onda izbili problemi. Tokom svog iskaza sam pokušao da naglasim važnost ovog konkretnog mesta zato što se tu nalazio rudnik. Rudnik je morao da funkcioniše da bi mogla da funkcioniše elektrana u Obiliću. Stanovnici Donjeg Grabovca, koji su uglavnom bili Albanci, koliko sam ja shvatio, su se iselili, uglavnom, u Prištinu, ali su ostali povezani i želeli su da se vrate nazad u selo i da obnove svoj život koji su tamo imali. Ja sam se nekoliko puta sastao sa njima i sa predstavnicima sela. Rekao sam da ću, koliko je god to u mojoj moći, pokušati da im pomognem da se vrate u svoje selo. Imali smo nekoliko sastanaka tokom nekoliko nedelja, po mom dolasku u Kosovo Polje. To se sve događalo do, otprilike, dan ili dva pre nego što smo evakuisani, 20. marta 1999. godine. Saradnja sa vlastima je, po mojoj proceni, bila dobra. Načelnici policije su rekli da će obezbediti sigurnost i da će im čak dati lako naoružanje kako bi mogli da brane svoje domove, u koje bi se vratili. Omogućio sam im da obiđu svoje kuće. Obezbedili smo nekoliko autobusa kako bi oni mogli da vide u kakvom stanju su njihove kuće, da li su bile oštećene, uzimajući u obzir, da su te kuće bile napuštene nekoliko meseci. Ova poseta je uspešno obavljena. Jedna delegacija seljana je otišla tamo. Bilo je verbalnih provokacija od strane stražara rudnika, ali stanovnici ovog sela su ipak uspeli da odu u svoje selo i da

provedu tamo nekoliko sati, a onda uz pratnju verifikatora su se vratili glavnim putem nazad u Prištinu. Pokušao sam da omogućim stanovnicima da se vrate u Donji Grabovac zato što sam smatrao da ukoliko bi nam pošlo za rukom da vratimo situaciju u normalu, da ljude vratimo njihovim kućama u oblasti gde je normalan život bio ometen poslednjih nekoliko meseci, to bi onda bilo od velike važnosti za uspostavljanje stabilnosti u čitavoj pokrajini Kosovo. Naravno, svi ovi pregovori i pokušaji koje smo preduzeli da bismo pomogli ostvarenju ove konkretne operacije, su propali jer se pokazalo da instance iznad mene nisu bile zainteresovane da ponovo izgrade stabilnost na Kosovu, već su imale druge političke ciljeve, u kojima ovo nije uopšte bilo bitno.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Dakle, da li je Donji Grabovac ponovo naseljen?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne, niko se nije vratio. Kao što sam rekao, mi smo održavali sastanke sve do 18. marta. Nakon toga smo omogućili delegaciji meštana da obiđu Donji Grabovac. Posle toga smo morali da se evakuishemo zbog priprema za NATO intervenciju.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Evakuacija KVM je bila 20. marta?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je.

SUDIJA KVON: Meštani koji su želeli da se vrate u Donji ... U Kosovo Polje, jesu li oni bili Srbi?

SVEDOK KEIT: Ne, većina njih su bili Albanci. Ne znam da li je među njima bilo Srba.

SUDIJA KVON: Rekli ste da su oni bili evakuisani u leto 1998. godine.

SVEDOK KEIT: Da, tako sam ja shvatio.

SUDIJA KVON: Da li znate zašto?

SVEDOK KEIT: Pa, zbog borbi koje su se odvijale u to vreme, što je

prethodilo onome što sam ja pokušao danas da vam opišem. Dakle, ovo je bilo jedno veoma važna lokacija zbog rudnika i zbog toga što su se tamo nalazili borci OVK, svega nekoliko hiljada metara ka zapadu.

SUDIJA KVON: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Keit, sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Kej.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Hvala, časnj Sude. Sada ćemo da se pozabavimo vašim trećim nedeljnim izveštajem, od 14. marta. U njemu vi, takođe, navodite kakve su aktivnosti bile u to vreme, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Na koje aktivnosti mislite, gospodine Kej?

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Mislim na uopšteni opis situacije te nedelje.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, izveštaj se odnosi na situaciju, koja je bila te nedelje.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Na kraju izveštaja ste pomenuli da je jedan od vaših verifikatora bio na bolovanju u Nemačkoj (Germany). Da bismo imali jasnu predstavu o tome sa koliko ste ljudi raspolagali, možete li Pretresnom veću da kažete koliko verifikatora ste imali u regionu Kosova Polja?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Naravno. Pored mene u mom timu je bilo još osam verifikatora. Oni su došli iz različitih zemalja, članica OEBS-a. U timu sam bio jedini Kanađanin, dok su drugi u timu dolazili iz zemalja poput Francuske (France), Norveške (Norway), Nemačke, Sjedinjenih Država (United States of America) i još nekih

drugih kojih sada ne mogu da se setim. Imali smo 13 prevodilaca. Koliko se ja ječam, njih sedmoro su bili jugoslovenski Albanci. Jedna je bila Turkinja i četvoro su bili Srbi. Oni su nam pružali prevodilačke usluge i uvek su bili sa nama kad smo sa našim patrolama izvršavali našu verifikatorsku ulogu. Osim toga, moja kancelarija i mesto gde sam stanovao u Kosovu Polju je bio motel "Hercegovina". Tu zgradu je iznajmilo Ministarstvo spoljnjih poslova Sjedinjenih država (United States State Department) kako bi tamo bila diplomatska posmatračka misija Sjedinjenih Država. Oni su evakuisani sa Kosova početkom februara, u vreme pregovora u Rambujeu (Rambouillet). Preselili su se u Skoplje, u Makedoniju tako da mi je ta zgrada stajala na raspolaganju. Mi smo tamo stanovali i odatle vršili naše svakodnevne dužnosti u Kosovu Polju. Želio bih da dodam da zato nikog nisam morao da zaposlim zbog bezbednosti. Većina drugih terenskih ekipa su zapošljavale ljude iz lokala koji su obezbeđivali lokaciju 24 sata dnevno da bi se sprečila uznemiravanja i krađe. Pripadnici obezbeđenja u motelu "Hercegovina" bili su zaposleni u Ministarstvu spoljnjih poslova Sjedinjenih Država.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Idemo sad na sledeću stranu. To je izveštaj o jednom incidentu od 9. marta.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: U toku noći se desilo ubistvo i na lice mesta je došao jedan istražni sudija, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Kažite nam ukratko što ste tamo zatekli? Kako ste vi videli tu situacija?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: To je bio jedan od slučajeva u kojem je bilo žrtava. Kao što sam već rekao u komentaru, člancima, moram da kažem da je, po mom mišljenju, najveći broj ovih ubistava bio čisto kriminalne prirode, ne političke. U ovom konkretnom incidentu, prema izveštaju, radilo se o sledećem: u ranim jutarnjim

časovima jedan od komandira policije, ne šef policije, nego jedan od njemu podređenih, došao je u moju kancelariju u Kosovu Polju, jer sam od njih tražio da me informišu ukoliko bude bilo problema koji bi bili od interesa za Verifikacionu misiju i moju oblasnu kancelariju. On je došao i rekao da je došlo do ubistva jednog muškarca, da se tamo već nalazi istražni sudija i da odem tamo i pogledam lice mesta, ako želim. Ja sam prihvatio poziv i došao na lice mesta u isto vreme kad i istražni sudija. Tamo se već nalazio izvestan broj policajaca MUP-a, koji su bili na svom redovnom policijskom zadatku i, kao što sam uneo u izveštaj, tamo sam zatekao jedno vozilo. Na zadnjem sedištu se nalazio muškarac smrtno ranjen sa više metaka iz automatskog pištolja. 33 čaure tog automatskog pištolja su nađene u okolini. Taj čovek je bio izrešetan mecima i prilično mrtav.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Kako su vama izgledale aktivnosti istražnog sudije?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Činilo se da je rad istražnog sudije i policije bio rutinski. Ja sam dobio ime žrtve, uključio sam ga u ovaj dokument i nisam primio nikave dalje informacije o tom incidentu. Napisao sam taj izvještaj i nastavio da se bavim svojim drugim aktivnostima.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Međutim, vas su tamo doveli da posmatrate, a ne da sami sprovedite istragu, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: I to je bilo u skladu sa vašim mandatom?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: U skladu sa mojim mandatom i u skladu sa dogovorom koji sam uspostavio sa lokalnim policijskim vlastima, jer sam želeo da znam sve šta se dešava od značaja za stabilnost u regionu i ima veze sa nasiljem do kog je dolazilo u mojoj zoni odgovornosti u regionu Kosova Polja.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Preostale stranice u ovoj fascikli sa vašim dokumentima su dnevni izvještaji aktivnosti od 10. i 18. marta 1999. godine i to su uobičajeni dnevni izvještaji?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je. Svakog dana smo pisali dnevni izveštaj. Ovo su jedina dva koje sam zadržao u svom posedu. Kad smo se evakuisali iz Kosova Polja, uveče 19. marta, ostavili smo sve naše dokumente i stvari. Uzeli smo samo ono što smo mogli da nosimo. Otišli smo do Koordinacionog centra u Prištini. Naravno, nikad kasnije nisam imao priliku da se vratim u Kosovo Polje.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Zatim ste otišli u Makedoniju, gde ste ostali nekoliko nedelja?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je. Kosovo smo napustili ujutro 20. marta i otišli u Skoplje, a zatim smo produžili na jugozapad Makedonije do Ohridskog jezera, gde je cela Kosovska verifikacijska misija smeštena u više hotela oko jezera.

ADVOKAT KEJ: Časni Sude, molim da skup ovih izveštaja postane dokazni predmet D247.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Prihvata se.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Hvala vam na vašem iskazu. Sačekajte, molim ...

SUDIJA ROBINSON: Da li želite da postavite pitanje ovom svedoku?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson (Robinson), ovo glavno ispitivanje nema nikakvog smisla. Evo, na primer, gospodin Keit objašnjava kako nadređeni u Verifikacionoj misiji nisu imali ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću postiji procedura koju je uvelo ovo Pretresno veće. Vi ćete, ili poštovati ovu proceduru, ili nećete imati mogućnost da govoriti. Procedura je sledeća: na kraju glavnog ispitivanja vi, ukoliko želite, možete od Pretresnog veća da

zatražite da vam dozvoli da svedoku postavite pitanja. Ja sam to upravo sada uradio. Vi niste ovde da biste držali govore, bez obzira da li tim govorom podržavate ili kritikujete glavno ispitivanje. Ukoliko postoji neki aspekt glavnog ispitivanja koji, po vašem mišljenju treba da se dopuni daljim pitanjima, onda će vam Pretresno veće dozvoliti da ta pitanja postavite. To je procedura. Ja ne želim da slušam govore od vas i neću da vam dozvolim da držite govor. Ako imate pitanja, postavite ih svedoku. To je sve šta ćemo da vam dozvolimo, a šta je u skladu sa nalogom. Stvar je u potpunosti u vašim rukama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja tražim da mi vratite moje pravo na odbranu, jer ovo glavno ispitivanje nema nikakvog smisla ...

SUDIJA ROBINSON: Opet sam vas prekinnuo. Mi smo doneli nalog kojim vam je dodeljen advokat. Vi ste rekli da ćete na to da se žalite. Pretresno veće je potvrdilo vašu mogućnost za žalbu i time je stvar gotova za ovu fazu postupka. Ukoliko nemate pitanja za ovog svedoka, idemo na unakrsno ispitivanje. Gospodine Najš?

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Bavićemo se na početku poslednjim delom vašeg iskaza. Rekli ste da je u vašoj kancelariji radilo 13 lokalnih ljudi. Možete li da nam kažete šta su oni bili po nacionalnosti?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislim da sam to već rekao, gospodine Najš. Koliko se sećam, sedmoro ih je bilo albanskog porekla, jedna Turkinja, četvoro srpskog porekla. Kad je reč o njihovom polu, ako se dobro sećam, većinom su bile žene, a bilo je i nekoliko muškaraca.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi niste imali prethodna iskustva na

Balkanu, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: To je bila moja prva poseta Balkanu i prvi put sam tada radio na Balkanu, da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tokom vaše duge službe u kanadskoj vojsci, da li je to bila vaša prva radna poseta tom delu Evrope?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja sam u nekoliko navrata izvestan deo službe proveo u Zapadnoj Nemačkoj (Federal Republic of Germany). Mnogo sam putovao zapadnom Evropom (Europe). Tri puta sam službovao na bliskom istoku. Takođe sam mnogo putovao bliskim istokom i Evropom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kojim delom Evrope?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Zapadnom Evropom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali Balkan ranije niste posetili?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tokom života u Zapadnoj Nemačkoj, u vreme Hladnog rata (Cold War), nije mi bilo dozvoljeno da putujem u mnoge od zemalja koje su se nalazile s druge strane podele Evrope.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakva je bila svrha sporazuma iz oktobra kojim je ustanovljena KVM?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Svrha sporazuma, kako sam ga ja razumeo, pročitao sam ga u to vreme, a to nije bilo skoro, je bila da se omogući povratak na normalu, da se omogući da se stabilnost vrati u pokrajinu Kosovo i da se Vladi omogući da ponovo uspostavi svoju vlast, a da se Albancima omogući da imaju svoja prava i da se stvori mogućnost za razvoj civilnog društva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jesu li kosovski Albanci bili jedna od strana u tom sporazumu ili sporazumima?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: To nije oktobarski sporazum. Koliko se ja sećam, do tog sporazuma se došlo pregovorima između Vlada.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Spomenuli ste farmu pilića. Ona se nalazila na vašem terenu. Koji je značaj te lokacije?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: To je bila važna lokacija sa sigurnosne tačke gledišta, zbog blizine puta Priština-Peć. Već sam rekao da je to je jedna od glavnih prometnih arterija u pokrajini Kosovo. Ta lokacija je identifikovana kao potrebna lokacija na kojoj je Vojska Jugoslavije držala jednu svoju četvu da bi obezbedili sigurnost i sprovodili svoju bezbednosnu ulogu tog dela Kosova.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde je identifikovana?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Gde je identifikovana? U kom kontekstu?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste rekli da je ta lokacija identifikovana kao lokacija jedne čete Vojske Jugoslavije.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: U okviru oktobarskog sporazuma je dogovorena, verujem i lokacija i rasprostiranje snaga Vojske Jugoslavije po raznim kasarnama i drugim lokalitetima, koji su bili odobreni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li znate koliko je bilo takvih lokacija na Kosovu, ukupno?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne sećam se. Mislim da je neko rekao četiri.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To su bili izuzeci od opšteg prava o razmeštaju snaga Vojske Jugoslavije?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da. Tako sam ja to shvatio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako pogledamo to područje, vi ste tamo proveli nekih pet nedelja.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Pretpostavljam, da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, na zapadu imate jednu oklopnu

jedinicu Vojske Jugoslavije. U Prištini je bila, koja brigada? Da li se sećate?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne sećam se.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: 15. oklopna brigada?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, u Prištini je bila jedna oklopna brigada.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači to malo područje u kojem ste vi radili tokom tih pet nedelja je, zapravo, Vojska Jugoslavije neobično dobro čuvala na obema stranama.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Razmeštaj Vojske Jugoslavije bio razumljiv jer Priština je glavni grad, administrativni centar provincije. Kad kažete 15. oklopna brigada, moram da kažem da, prema mom shvatanju vojne organizacije, to je bila veoma mala brigada u poređenju sa onime na šta sam navikao u zapadnoj Evropi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajmo, molim vas, kartu kojom se često služimo. To je dokazni predmet 83. Molim da se otvori na šestu stranu. Zanima nas donji desni ugao karte. Vidimo ovde reč "Kosovo", ali to je, u stvari, deo reči "Kosovo Polje". Sa leve strane, ove granice iscrtane punom linijom, prepoznajete li to područje?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislite li na ove manje oznake?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne. Vidite ovo celo područje koje se proteže. Južno od Obilića je jedna crta koja označava granicu. Šta pokazuje ova crta, pomalo pravougaonog oblika, ali ne baš sasvim?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislim da je to bila železnička pruga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Onda se nisam dobro izrazio. Dakle, pogledajte. S desne je strane Kosovo Polje, jednom dosta jakom linijom na toj karti odvojeno područje. Vidimo da to ide prema severu, prelazi železničku prugu, zatim ide levo i, zatim, zapadno od Donjeg Grabovca okreće se nazad na jug. Žao mi je što ne možete da me pratite, gospodine Keit. Ne, malo dole niže. To je, da. Ta linija.

Pratite je sad prema zapadu, vidite jednu debelu punu liniju, koja ide prema jugu? Da, to je ta linija. Pa da pogledamo to celo područje. Recite mi šta je to područje koje je obuhvaćeno crtom, koju sam upravo objasnio?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislite li na ovo ovde?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Na ovo?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Nisam siguran. To je neka granica koja meni nije poznata.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se to možda poklapa sa opštinom Kosovo Polje?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: To je verovatno tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je to, otprilike, područje vaše odgovornosti?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne, to je samo manji deo toga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vaše područje je išlo gore, do Obilića?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko još dalje, jer ova karta koju smo ranije gledali imala je puno refleksija, pa nismo baš mogli dobro da pratimo. Znači, vi ste u svojoj zoni imali i opštinu Obilić?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da i više od toga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I deo Vučitrna (Vushtrri)?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, ali se ne snalazim baš najbolje na vašoj karti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali vaša odgovornost nije išla bitno dalje zapadno od Glogovca?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne. Ja sam bio deo terenske stanice "Glogovac", pre nego što sam počeo da radim u Kosovu Polju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tokom te jedne nedelje?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, vi ste imali pregled na, otprilike, dve i po manje opštine, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne. Moram tu da proširim. Moja zona odgovornosti je obuhvatala i područje južno od ovih granica opština, nekih 10-12 kilometara. I na severu je išla dalje od opštine Obilić, opet nekih 10-12 kilometara, na nekim delovima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Opisali ste nam ukratko mehanizam izveštavanja. Koliko je bilo ukupno pripadnika KVM? Da li se sećate?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislim da smo dobili odobrenje da nas bude nekoliko hiljada. Mislim da je 1.638, to je broj koji mi sada pada na pamet, ljudi bilo na terenu pre nego što je misija evakuisana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Svi ti ljudi su slali dnevne, odnosno nedeljne izveštaje?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Rutina je bila sledeća: slali su se dnevni i vanredni izveštaji. Moji nedeljni izveštaji su način na koji sam ja pokušavao da zaokružim ono što smo radili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači dnevni detaljni izveštaji su ono što se slalo komandnom lancu?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi nemate nikakvog razloga da sumnjate da su vaši izveštaji tačno prenošeni, pre nego što su došli do vrha?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Video sam nekoliko opštih izveštaja koji su došli iz Regionalnog centra ili, možda, iz samog centra misije i

oni su, uopšteno govoreći, koliko je meni poznato, sadržavali ono što je bilo javljeno iz manjih terenskih jedinica. Međutim, mislim da prilikom uopštavanja situacije nije uvek obuhvaćena i suština onoga što se dešavalo jasno kao što se moglo uraditi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Želeo bih da se sada usredsredimo na jednu stvar jer ste vi, gospodine Keit, u međuvremenu pisali o tim događajima. Da li vi tvrdite da je tih 1.600 ljudi u misiji bilo pristrasno kad je iznosilo vaše izveštaje ili prihvatate da je ono o čemu ste vi napisali izveštaj ušlo i u središnje izveštaje?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne mogu da govorim niočijim pristrasnostima. Tokom moje službe u Kosovskoj verifikacionoj misiji ja nisam bio pristrasan. Pokušao sam da budem objektivan sve vreme. Međutim, kako sam sve više sticao znanja, više se upoznavao sa procedurama i onim što se tamo dešavalo, shvatio sam da nisu baš svi bili onoliko objektivni, koliko sam ja bio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde ste to saznali?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Iz komunikacija sa kolegama verifikatorima i iz posmatranja procesa koji se tamo odvijao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vrat ćemo se na to kasnije. Sada mi recite da li vam je poznata "Plava knjiga" (Blue Book)?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Nisam siguran na koju knjigu mislite?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je dokazni predmet u ovom predmetu i možemo sada da ga pogledamo. To je jedan dosta opsežan dokument kao što sudije već znaju. Podsetio bih Pretresno veće kako je taj dokument pripremljen i onda možemo da pogledamo neke beleške koje se odnose na svedočenje ovog svedoka. Molim sudskog poslužitelja da to stavi na grafoskop. To je dokument 321. "Plava knjiga" je u jednoj velikoj fascikli. Ne znam da li ste vi to doneli ovamo, ali, u svakom slučaju možemo sada da se podsetimo o čemu se radi. Paginacija strana nije baš najbolja pa ću ovim stvarima malo drugačije da se bavim. Koji je prvi dan, gospodine Keit, kada ste

stigli na Kosovo?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Nemam ispred sebe detaljan dnevnik.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite. otprilike.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: U Kosovo Polje mislite?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne, uopšte na Kosovo.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislim da sam na Kosovo došao prve nedelje februara. 6. ili 7. februara.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sudskom poslužitelju sam objasnio kako funkcioniše ovaj dokument. Ako pogledamo jedan od ovih crvenih tabulatora pri vrhu za prvu nedelju februara, tamo ćemo nešto da vidimo. Koji je ovo datum? Ne, ovo je 1. januar. Idemo na februar, molim. Gospodine Keit, ako se niste ranije upoznali sa ovim dokumentom, mogu da vam kažem da se taj dokument radio svakodnevno. Prva stranica obično izgleda ovako kao što ovde piše: "Važniji događaji o kojima je javljeno" (Significant Events as Reported). Ovaj kod znači da se to odnosi na 24 sata 1. februara 1999. godine. Zatim vidimo tačke 1, 2, 3, 4 i 5. To su događaji o kojima je javljeno u tom periodu od 24 sata. Da li me pretite?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ukoliko pogledamo sledeću stranu, videćemo prvu brojku sa karte. Ovde je to broj 1, što je detaljnije objašnjenje od onoga sa mape, gde se vidi broj 1. I ako sada idete dalje, videćete kasnije i broj 4, broj 2, broj 3 i tako dalje i na sledećoj strani opet dolazimo do karte za 2. februar. Ovo je dokument koji sumira stvari koje su se svakodnevno događale širom Kosova.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kad ste vi počeli da formirate i izražavate vaše poglede o tome šta se dešavalo na Kosovu, imajući na umu samo ograničeni broj vlastitih dokumenata kojima ste mogli da se služite, jeste li pokušali da pretražite postojeće dokumente kako bi videli šta se dešavalo?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja u to vreme nisam tome imao pristupa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što ste počeli da formirate vaše mišljenje o tome šta se dogodilo na Kosovu, da li ste tražili pristup bilo kakvim dokumentima koji bi vam omogućili da formirate svoje poglede o tome što se dogodilo?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Nisam imao pristup dokumentima u to vreme. Ali, gospodine Najs, ja sam Kosovo napustio pod okolnostima koje su dobro poznate ovom Sudu. Međunarodni mediji su odlučili i javljali o stvarima koje, po mom mišljenju, na osnovu mog ograničenog iskustva, kao što ste vi rekli, nisu objektivno opisivali. Mislio sam da je bilo sasvim prikladno i pravedno da neko ko ima, iako ograničeno, ali lično iskustvo o tome, da ukaže i pokuša da ispravi neke od netačnih izjava koje su se pojavljivale u zapadnim medijima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA KVON: Gospodine Najs, molim da se zaustavimo na trenutak. Imam problem jer ne mogu da pronađem ovu stranicu koju vidim na grafoskopu. Možete li da mi date broj registra?

TUŽILAC NAJS: Da, broj registra za 2. februar je 03524965.

SUDIJA KVON: Ne, ne to. Broj registra, jer kod mene februar počinje na strani 13118, ali to je neka druga mapa.

TUŽILAC NAJS: Žao mi je što nemamo iste brojeve. Osim ukoliko vaša fascikla nije sastavljena na pravilan način, jer bi tabulatori, pri vrhu, trebali da počinju brojevima dana. Znači od 1. do 28. februara i onda se vidi ceo mesec februar, na kraju toga.

SUDIJA KVON: Ali karta u mojoj fascikli počinje brojem 030018.

TUŽILAC NAJS: 03?

SUDIJA KVON: Da, počinje sa 03.

TUŽILAC NAJS: Onda to mora da su stranice neposredno pre ovih. Vratite se par stranica nazad.

SUDIJA KVON: Ako idem unazad nailazim samo na januar.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, da li još mogu da vam budem od pomoći, jer želim da Pretresno veće bude u stanju da prati ove dokumente. Možda bismo mogli da nastavimo.

SUDIJA KVON: Izvolite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Keit, u vašem poslednjem odgovoru ste rekli da ste želeli da ispravite neke netačne izjave. Hajde da vidimo šta ovaj dokument pokazuje, koji se tiče perioda o kome ste vi izveštavali. Molim poslužitelja da pronađe tabulator koji se odnosi na 21. februar. Časni Sude, dok to radimo možda možemo da rešimo problem sudije Kvona (Kwon) na sledeći način: treba da se dogovorimo o konačnoj verziji ovog dokumenta i mislim da se s tim stalo još dok je sudija Mej (May) bio predsedavajući sudija, a kopije ovih dokumenata su ostale u sefu, koliko sam ja shvatio. U ovom trenutku ne mogu više da vam pomognem.

SUDIJA KVON: Taj problem možemo da rešimo kasnije, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako sad imamo pravu stranicu, ovo se odnosi na 21. februar, možemo odmah da vidimo gospodine Keit, ako pogledamo Prištinu, da se ne izveštava da se u Prištini i u tom kraju desilo bilo šta bitno, a to je vaš region. Ali vidimo da je nekoliko stvari prijavljeno u okolini. Ako pogledate broj 2 na toj karti, vidimo da se tu govori o granatiranju Studenčana (Studençan), što je dovelo do toga da 5.300 ljudi bude interno raseljeno. Molim poslužitelja da okrene sledeću stranicu gde vidimo tu stavku pod

brojem 2, malo detaljnije. Izvor je UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees): "Granatiranje sela Studenčane 20. februara 1999. godine je dovelo je do 5.300 interno raseljenih lica iz Studenčana. Ovi seljani su pobjegli iz svog sela za vreme granatiranja i sada žive u ..." i onda se navode sela. To je primer kako su se stvari dešavale na Kosovu. Da li to prihvatate?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Vi meni pokazujete dokument jedne nevladine organizacije. U ovom slučaju radi se o UNHCR-u. Nisam tamo bio prisutan, tako da ne mogu da tvrdim da li je ovaj izveštaj tačan i ispravan. Znam da su mnogi izveštaji napravljeni, čak i u mom ograničenom domenu, kao što ste vi to sasvim ispravno naveli, kada su mi lokalni ljudi rekli da kada se govorilo o stotinama interno raseljenih lica, nakon istrage se ispostavilo da se radilo o 10 ili 12 takvih ljudi. Bio sam prisutan u takvim slučajevima, kada smo te stvari ispitivali, ali nemam predstavu ko je napravio taj izveštaj i ne znam koliko je on tačan. Ja nisam tu da kažem da je on pogrešan, ali nemam načina da tvrdim da li je on ispravan i da li je sasvim tačan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ranije sam pitao da li vi stvarno tvrdite da postoje predrasude protiv bilo koga, ili u odnosu na 1.700 članova Kosovske verifikacione misije, ali mislim da niste mogli da identifikujete bilo šta što je tome slično, ali ja ću od vas zatražiti pomoć da mi objasnite kako ste došli do toga da kažete mnoge stvari koje ste rekli početkom maja 1999. godine, za koje smatrate da ste mogli da ih kažete. Sada ćemo da pređemo na 27. februar. Mislim da je ovo nešto bliže vama. Sad imamo tu stranicu koja se odnosi na 27. februar. Ovde vidimo, iako se jako puno stvari dešavalo širom Kosova, pod brojem 2 da je bila zaseda protiv MUP-a i da je jedna osoba poginula, a jedna ranjena. Ako sada pogledamo broj 2, znači taj događaj koji je prijavljen, vidimo da je oko 17.30 bila zaseda protiv patrola MUP-a, zapadno od prištinskog aerodroma. To je incident o kome ste nam govorili, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Smatra se da su gađani iz snajpera. Vozilo,

iako je bilo oklopno, imalo je rupe u krovu. Zanimljivo je to da su lokalni sudija i TV ekipa bili u neposrednoj blizini zasede, u vreme kad je došlo do incidenta. Da li se sećate toga?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da. Sećam se toga. Oni su putovali i nisu bili baš na tom mestu, kad sam ja bio tamo. Kada je prestala vatra mislim da su bili zapadno, na putu i da su išli prema Prištini. Došli su onda kada je prošla pucnjava.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi prijavili ovaj incident višoj komandi?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, ja sam to uradio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Uključujući i ovaj deo koji se odnosi na sudiju.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne mogu da se setim da li se to nalazi u mom izveštaju, ili ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hajde da pređemo na 3. mart zato što vi ovde pravite jednu sliku i vi znate šta se nalazi u oktobarskim sporazumima: da li se oružje može unositi na Kosovo iz Srbije i da li se može iznositi sa Kosova u Srbiju, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Nemam nikave pojedinosti, ali sam svestan toga da je došlo do povećanja količine oružja, onako kako sam ja to shvatio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možemo li sada da pređemo na 3. mart? Da pogledamo prvo kartu, a onda stavku broj 9. Tu ima mnogo više događaja za 3. mart. Možemo da vidimo puno stvari. Nešto je bilo na prištinskom aerodromu u vezi sa "Migovima 21". Da li je to nešto bitno?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: U vezi sa "Migovima 21"? Sećam se da je bilo pojačanih aktivnosti tokom ove faze. Moj tim i ja smo primetili "Migove 21" i oni su bili aktivniji nego obično.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali to nije bila OVK. OVK nije imala

“Migove 21”?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Koliko je meni poznato, ne. Ali aktivnosti aviona nisu bile neprijateljske protiv bilo kakve lokacije. Barem ja nisam bio svestan toga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da pređemo na broj 9. Vidite gore broj 9: “Tenkovi stižu vozomî. Molim da sada okrenemo nekoliko sledećih strana. Pod brojem 9: “Tenkovi su stigli vozom. Sedam M-36/85 tenkova je stiglo vozom u Mitrovicu. U ovom trenutku se ne zna se odakle su došli. Jedan je istovaren u Mitrovici, a ostalih šest je nastavilo sa transportom južno, prema Prištini. Voz obično prevozi samo pesak ili šljunak. Sada se ne zna gde je iskrcano tih ostalih šest tenkova. Komentar: Nema nikakvih indikacija da je voz sa tenkovima stigao do Prištine. Ima jako puno tačaka duž pruge između Mitrovice i Prištine gde se mogu istovariti tenkovi. Ovaj događaj jasno pokazuje kakve su sposobnosti železničkog prevoza u ovom kraju. Sada istragu sprovode RC2 i RC5 da bi se odredilo odakle stižu tenkovi i gde se oni upućuju. Ako je voz došao izvan Kosova, onda možda dolazi do povećanja broja snagaî. Da li ste ikad saznali gde su iskrcani ti tenkovi?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne mogu da se setim, ali bio sam svestan toga da se kreću neka oklopna vozila, da ih prevoze prugom i putem i ja sam izveštavao o svim oklopnim vozilima. Da li su oni ušli u pokrajinu ili su se premeštali sa jedne lokacije na drugu, ne znam. Ja sam pokušao da izveštavam koliko sam god mogao i posebno su me interesovale kretnje oklopnih vozila i brojevi takvog oružja i takve opreme, šta su oni i šta su radili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste nekada vozili tenk. Bili ste tenkista?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, ali ja sam sve druge zadatke obavljao u tenkovskom eskadronu, čak sam bio i komandant.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste vi bili tenkista?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Kada sam bio vrlo mlad.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste govorili o tri dana o kojima ste izveštavali, to jest o danima kada ste vi vodili beleške. Ja sam to stavio negde, ne mogu da nađem, ali dajte da pogledamo. Prvi put je to bilo 7. marta tako da bi možda bilo dobro da proverimo onda vaš izveštaj.

ADVOKAT KEJ: Prvi izveštaj po redu je bio 28. februara.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izvinjavam se. Taj sam propustio.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja taj nemam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sigurno ga imate. Dajte da pogledamo izveštaj od 28. februara.

SUDIJA KVON: Molim da se svedoku da dokument D247, da ga pogleda.

SVEDOK KEIT: Hvala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidite na toj opštoj karti od 28. februara da je jedan poslovan čovek pogođen u Prištini, ali to se nije nalazilo na vašoj teritoriji.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja sam znao za neke od ovih incidenata kada sam išao u Prištinu da bi se o svojim aktivnostima dogovarao i obaveštavao centar. U dva navrata sam odgovorio na incidente ubistva gde je bilo žrtava, ali zato što to nije bilo u mojoj zoni odgovornosti, ono što sam o tome znao sam prosledio drugim verifikatorima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, ako pogledamo ovaj deo dokaza koji se nalazi ispred vas od 28. februara, gospodine Keit, vidimo nekakve administrativne kontrole. Sledeći pasus: "Kontrola je nastavljena do kraja. Kontakti su bili dobri i prijateljski". Onda se kaže: "Redovne kontrole u ovom kraju će se održavati. Naša procena je da

je izveštaj OVK tačniji u odnosu na ovu konkretnu lokaciju.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Onda spominjete jedan incident u kome je učestvovao tenkovski vod i nekoliko oklopnih transportera i jedna osoba iz MUP-a je ubijena, a jedna je ranjena.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, to je isti incident koji ste vi spomenuli u "Plavoj knjizi".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači sve ono što se pojavljuje u vašem izveštaju je ono što je trebalo da se tu pojavi i tu je i navedeno.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, ja i ne dovodim u pitanje da je to tako.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Sada možemo da pređemo na sledeći izveštaja. To je, mislim, 7. mart. Sada imamo vaš izveštaj. Vi ovde govorite o nepotvrđenim izveštajima da je došlo do snajperske vatre. Dnevno su viđena dva ili tri tenka na farmi pilića i na aerodromu. Primećen je pokret šest drugih tenkova. Dobri kontakti su ostvareni sa raznim načelnicima policije. Humanitarnih problema i pitanja je sve više tokom te nedelje. Ima sve više incidenata i napada na MUP isto tako i odmazde protiv položaja OVK na severu. Tu nema ništa konkretno.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Imajte u vidu, gospodine Najs, da je to rezime dnevnih izveštaja gde sam pokušao da što tačnije i objektivnije govorim o stvarima koje su se u to vreme desile.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, u pravu ste zato što je odgovornost za izveštavanje na severu bila odgovornost drugih zvaničnika Kosovske verifikacione misije.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, u susednim zonama odgovornosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači izveštavanje o humanitarnom kretanju, u stvari, premeštanju 70 seljana, to vi opisujete kao redovno patroliranje?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ako mogu samo da kažem o tih

sedamdesetak seljana. To je incident o kome sam govorio gospodinu Keju i ja sam učestvovao u tome da pokušam da ponovo uspostavimo normalnu situaciju i da vratimo stanovnike iz Donjeg Grabovca.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi nas podsećate, setićete se da vas je sudija Kvon pitao da li se radi o meštanima koji su bili raseljeni zbog borbi u tom kraju?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da. Mislim da bi bilo vrlo teško živeti normalan život ako se nalazite na nekoliko stotina metara od mesta gde se dešava bitka, bez obzira koja strana je započela takve borbe.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ne možete ništa dalje da kažete o tome zašto je došlo do toga da oni budu raseljeni još ranije?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, to je tačno. Ja ne znam ništa o tome.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da onda pogledate kartu od 7. marta. Vidimo u Prištini: "Lokalni članovi OVK kažu da su čuli pucnje upozorenja. Dvojica pripadnika MUP-a su ubijena, a jedan je ranjen nakon što su otišli da uhapsu trojicu radi krađe. To su izveštaji o Prištini, ali nema ništa o Kosovu Polju?"

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne, ali treba imati u vidu, gospodine Najs, da su ovo vrlo površni izveštaji koji se sačinjavaju na osnovu nekoliko izvora, uključujući i moje, ali i izvore drugih članova KVM. Ovo je vrlo kratak rezime i mislim da se tu ne govori mnogo o napetostima i strahovima ljudi koji su radili ili živeli tamo, u to vreme.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim poslužitelja da onda pogledamo 7. mart. To je, u stvari, sledeći dan. Mi imamo izveštaj i iz tog dana. Možemo li da pogledamo 7. mart, u svakom slučaju. Izvinjavam se. Možemo da pređemo na 8. mart. Molim da pogledate vaš izveštaj za 8. mart gospodine Keit i da vidimo šta je stiglo do glavne kancelarije. Na karti za 8. mart vidimo da su se tu desile interesantne

stvari. Broj 7: "veliki konvoji MUP-a idu na zapad." Znači na zapad u odnosu na vas. "Na severu, Vojska Jugoslavije gađa pet sela, što dovodi do određenog broja raseljavanja lica." Isto tako, na istoku, pod brojem 6 vidimo da je došlo do kretanja snaga Vojske Jugoslavije u i oko Gnjilana (Gjilan), a bilo je i drugih aktivnosti, ali nema ništa što bi se odnosilo na vašu teritoriju. Kad pogledamo vaš izveštaj za 8. mart, malo je teško da se isprati. Ne mislim da vas kritikujem, ali tu, u stvari, nema ništa, o čemu je trebalo da se izvesti.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Gospodine Najs, ovaj konkretan izveštaj je jedan od mnogih. To nije dnevni izveštaj. To je izveštaj o konkretnom incidentu. To je incident o kome smo znali nekoliko drugih mojih kolega i ja. Jedno vozilo je oštećeno i moralo je da se popravi. To bi verovatno bilo stavljeno u jedan dnevni izveštaj, koji ja nemam ovde, a i nemam više pristup tom dokumentu. Ovo je samo jedan mali deo opisa tog dana i odnosi se na konkretan incident koji je, po mom mišljenju, mogao da se pretvori u nešto vrlo ružno, ali je na kraju sve ispalo drugačije i niko nije mnogo povređen.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, vi, u stvari, u toj opštoj slici ne smatrate da je to nešto o čemu ste trebali da izvestite vaše starešine.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne iznenađuje me što se taj incident ne pojavljuje u "Plavoj knjizi", jer nije toliko bitan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači nemate nikakvih primedbi o tome kako su se ti izveštaji sačinjavali?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U tom slučaju idemo na sledeći izveštaj, koji se odnosi na 9. mart. Molim poslužitelja da okrene stranu. Ovde na karti vidimo različite stvari. Pod brojem 1 "povremeno pucanje Vojske Jugoslavije iz teškog naoružanja". Onda, pod brojem 3: "otmica Albanca od strane OVK". Onda, broj 4: "vazdušne aktivnosti zapadno od Prizrena. Onda, broj 8, vidimo da je muškarac, Albanac ubijen u Prištini, uveče, 8. marta. Sada možemo da vidimo vaš doku-

ment i vidimo da je u 8.30 komandir policije u Kosovu Polju izvestio da je došlo do ubistva u Donjem Dobrevu (Miradi e Ulet), i onda se tu pojavljuje kod, on je ubijen u vozilu koje je izbeglo jednu policijsku patrolu. To je izveštaj, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da. U stvari, to je isti incident koji se spominje za kontrolnu tačku "JB", Džulijet Bravo (Juliet Bravo), a to je bila jedna od šifara za moja vozila.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. I dok se još bavimo ovim datumom, 9. martom, molim poslužitelja da se vratimo na broj 5, da bismo videli šta se događalo na drugim mestima na Kosovu: "Operacija Vojske Jugoslavije i MUP-a da se očisti OVK iz predela –eneral Janković (Hani i Elezit) se nastavlja. Patrole Kosovske verifikacione misije su u početku bile sprečene da uđu u ta sela. Snage MUP-a i Vojske Jugoslavije postupale su po svom uobičajenom obrascu, opkolivši lokalna sela i prisiljavajući seljane da beže putem, koristeći direktnu, ili indirektnu vatru. Do popodneva kuće su već bile u plamenu, a MUP je izgledao odlučan da uništi ta sela." Gospodine Keit, mada sam se ja bavio onim stvarim, na koje ste vi uputili, da li prihvatate kada vam kažem da smo mi, u stvari, jako dobro pokrili sva ona mesta gde se spominje Kosovo Polje u ovoj "Plavoj knjizi", za onaj period kada ste vi bili odgovorni za tu teritoriju?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Nisam siguran šta hoćete da kažete, gospodine Najs, ali, manje-više, ja ne mogu da tvrdim suprotno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste očigledno razgovarali sa drugima iz drugih zona odgovornosti i činjenica je da Kosovo Polje, kao što možemo da vidimo kad gledamo te karte, u stvari, bilo relativno tiho u to doba i nije se mnogo toga dešavalo.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ako pogledate ponovo taj incident pod brojem 5 od 9. marta, neka od tih sela se nalaze u mojoj zoni odgovornosti i mi smo govorili tu o napadima i o paljenjima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U tom slučaju je onda o tome napravljen

tačan izveštaj?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Pokušao sam da o svim događajima izvestim na najbolji mogući način.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izvinjavam se. Ne želim da kritikujem vaše izveštavanje, ali nismo znali tačno o čemu ćete da svedočite i to se nije videlo na osnovu dokaznih predmeta. Ako pogledamo sada 9. mart ...

SUDIJA BONOMI: Pre nego što nastavite, gospodine Najs, meni vaš poslednji odgovor nije sasvim jasan, gospodine Keit. Vi ste rekli da su neka sela koja se spominju pod tačkom 5, bila u vašoj zoni odgovornosti?

SVEDOK KEIT: Da, sela koja se spominju u tom incientu pod brojem 5.

SUDIJA BONOMI: Vi kažete da niste znali da su ona bila napadnuta.

SVEDOK KEIT: Naprotiv, ja sam o tome izveštavao i pretpostavljam da ove informacije potiču na osnovu mog izveštaja.

SUDIJA BONOMI: Znači ovo je vaš izveštaj o tim događajima?

SVEDOK KEIT: Da. Sastoji se od informacija za koje ja pretpostavljam da su došle iz mog izveštaja. Ako mogu da kažem gospodine Najs, ovo što vi pitate o proceduri izveštavanja u KVM-u, to jest kako je tih 1.638 verifikatora iz 54 zemlje, Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju i radi se o ljudima koje ja poštujem. Ja znam ko su oni i odakle su došli. Međutim, po mom skromnom mišljenju, ljudi sa kojima sam ja imao privilegiju da radim, nisu bili vojnici po profesiji i mnogi nisu bili u stanju da shvate tačno šta vide. Ne želim da kažem da oni nisu bili kompetentni i ne želim da kažem da su pokušavali da daju loše informacije. Ali hoću da kažem da u mnogim

slučajevima izveštaji nisu sadržavali tako mnogo činjenica koliko su mogli ili koliko je trebalo da sadrže. Ne pokušavam da kritikujem one koji su izveštavali, ali mnogi, koji nisu radili samo u mojoj zoni, već i u drugim zonama, jednostavno nisu dobro shvatali vojnu situaciju na terenu i onda su imali problema da kompetentno i tačno izveštavaju u nekim slučajevima. To ne briše ono što su rekli, ali to možda nije bilo ono što se stvarno dogodilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja ću se vratiti na taj odgovor odmah nakon što se pozabavim sa nečim što proizilazi iz onoga što je sudija Bonomi (Bonomy) pitao. Molim poslužitelja da nas ponovo vrati na kartu, da se vratimo na 9. mart. Gospodine Keit, dajte da ponovo pogledamo broj 5. Možete da vidite da se broj 5 odnosi na: "Operacije Vojske Jugoslavije i MUP-a. I dalje dolazi do raseljavanja lica i do minimuma odgovora OVK." To je onda nešto o čemu se detaljnije govori. Molim da nas sad poslužitelj vrati na tu stranu i tu se kaže da su u određenom broju sela bile zapaljene kuće. Ovo su navodi koji se odnose na vaš izveštaj, da li je to tačno?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Nisam imao mogućnost da te koordinate studiram van same mape, ali imena nekih od tih sela, mislim da se ona nalaze oko –eneral Jankovića, mislim da se ona nalaze severno od Kosovo Polja, na mitrovičkom putu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. To znači da ono što ste vi videli i čega se sećate da su MUP i Vojska Jugoslavije palili kuće i prisiljavali ljude da se iseljavaju, da li je to tačno?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: To nije tačno i to nije ono kako sam ja izvestio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što date odgovor, karta je sasvim jasna i tačka 5 koja je bila na jugu, nije mogla da bude mnogo daleko od vaše lokacije, koja se prostire daleko na jug, sve do Prizrena. Da li ste sigurni da se sećate tih sela i da su ta sela, o kojima ste izveštavali ili, možda, kada razmislite možete da zaključite da, u stvari, ona nemaju nikakve veze sa vama.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ako pogledate moj nedeljni rezime broj 3, u dokumentu od 14. marta, videćete dole, otprilike na pola strane, da se, možda, ne radi o istim selima. A, možda, ako pogledate na kraju drugog pasusa videćete da su kretanja interno raseljenih lica smanjena i nije bilo puno potrebe za humanitarnom pomoći tokom te nedelje, iako se sukob u Prilužu (Priluzhe) i Mihaliću (Mihaliq) intenzivirao tokom te nedelje. To su bila sela severno od zone moje odgovornosti koja su se graničila sa susednom zonom. To su bile teritorije u kojima je, u ovom periodu i u narednih dana došlo do antiterorističkih operacija. Stanovnici jesu napuštali sela i zgrade jesu bile oštećene.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Keit, molim vas da pogledate broj 5. Vi ste možda o tome govorili u vašem odgovoru na pitanje sudije Bonomija, ali u vašem izveštaju od 14. marta se ništa ne spominje da se to uopšte odnosi na ova sela, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislim da je to tačno. Govorio sam onako kako se ja sećam tih imena i mislio sam da su neka od tih imena slična.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li možemo da se složimo oko ovoga da ste vi, u stvari, potpuno pogrešili i da ono šta stoji pod brojem 5 u tom konkretnom izveštaju nema nikakve veze sa vama?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Moguće da to šta stoji u tom izveštaju ne uključuje informacije iz mojih izveštaja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. A sada da se vratimo na pitanje koje ste postavili tako što ste kritikovali neke od vaših kolega iz KVM i njihovo izveštavanje. Kad ste ušli u vojnu službu?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja sam postao rezervni vojnik sa 17 godina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A kad ste postali stalno zaposleno vojno lice?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Sa 19 godina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koje godine je to bilo?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: 1955. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I vi ste tamo ostali sve do 1980. godine kada ste otišli na postdiplomske studije.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne. 1982. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, između 1955. godine i 1982. godina ste stalno služili. 27 godina. Recite nam koje ste činove imali?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Počeo sam kao običan vojnik. Oficir sam postao 1962. godine i onda sam imao razne niže oficirske činove.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I kad ste otišli na postdiplomske studije bili ste kapetan?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Penzionisao sam se u činu kapetana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To znači, bez namere da budem kritičan prema vama, da vama nije poznato na koji način funkcioniše viša komanda?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tačno je da nisam imao nikakav visok čin, ali uzevši u razmatranje neveliki broj kanadskih oružanih snaga, u vreme kada sam ja bio u aktivnoj službi i moju ulogu u njoj, imao sam priliku da najtešnje sarađujem sa visokim oficirima i sa raznim drugim osobljem, mada je moja pozicija bila među nižim komandnim kadrom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste išli u vojnu školu?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja sam obučeni vojnik.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste išli u vojnu školu?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Međutim, dok ste radili u Kosovskoj verifikacionoj misiji, vi niste imali kontakt i pristup višoj vojnoj komandi,

zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislite na komandu KVM?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne. Moja obaveza, kao što sam i objasnio, je da vodim mali tim u regionu Kosova Polja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na primer, vi niste razgovarali sa vašim zemljakom generalom Mezonevom (Joseph Omer Michel Maisonneuve) o izvesnim stvarima?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne, nisam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pretpostavljam da bi se saglasili sa njegovu ocenom, zar ne, da je korišćenje tenkovske vatre protiv kuća prekomerna upotreba sile?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne znam koji incident je uzeo za primer, ali tenkovska vatra može da se koristi kao podrška, to je direktna vatra, kao što znate i može da se koristi protiv zgrada ili objekata u okviru jedne vojne operacije. To je sasvim prikladno, da. Ali ja ne želim da kažem da je otvaranje tenkovske vatre protiv jedne zgrade na poljoprivrednom imanju nešto sasvim prikladno u svim okolnostima. Zависи od okolnosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi niste imali nekih kontakata sa britanskim vojnim licem Caglinskim (Richard Ciaglinski)?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne, koliko ja znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste pratili ovo suđenje?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Samo ono šta je bilo u štampi. Ali neredovno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Videćete kasnije da ono šta ste izražavali kao vaša vrlo čvrsta uverenja, nije se zaustavljala samo na vojnim pitanjima, već se ticalo i političkih pitanja.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, ja sam to izražavao posle vojnog

službovanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle vi ste imali i vojna i politička mišljenja i izražavali ste i jedna i druga. Niste znali da je oficir Caglinski bio informisan kako o planu da se to područje očisti od OVK, tako i da se izbace kosovski Albanci.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja nisam upoznat sa takvim planom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I kad ste vi kasnije izrazili vaše gledište, vi, svakako, niste razgovarali ni sa vojnim rukovodstvima na obema stranama, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne. Ja sam izrazio svoja mišljenja onako kako sam ih osećao i kako sam smatrao da treba. I to sam izrazio u razgovoru sa kolegama verifikatorima. Naročito posle evakuacije sa tog područja, imao sam priliku da razgovaram sa dosta verifikatora. Ukupno ih je bilo 1.638 i, koliko se ja sećam, gospodine Najs, mnogi od njih su se slagali sa mnom i ispričali mi kakvo je bilo njihovo lično iskustvo koje, možda jeste, a možda i nije ušlo u zvanične izveštaje nakon završetka misije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Hajde sad da se vratimo na to koliko je tačno ovo izveštavanje. Imamo nešto šta ste vi opisali 10. marta u dnevnom izveštaju i rekli ste da je situacija u Kosovu Polju bila dosta mirna. Sada molim poslužitelja da okrene stranu na 10. mart. Ovde vidimo kartu koja ne pokazuje ništa preterano značajno. Dakle, to se poklapa sa vašim izveštavanjem. Je li to tačno?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sledeća strana, ako grešim, gospodin Kej će da me ispravi, je poslednja strana na koju ćemo sada da se osvrnemo i ona nosi datum 14. mart. Sada molim poslužitelja da okrene kartu na 14. mart. Ovde pod brojem 8 vidimo opasnost koja pretil Verifikacionoj misiji. Pre nego što pogledamo detaljnije ovaj broj 8, da se zadržimo na karti i vidimo da se pod brojem 6 kaže da

je Vojska Jugoslavije informisala o zasedi.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Koju stranu gledate?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa, gledamo ovu za 14. mart. Vidite da ovde stoji šta se događa. Vidimo da je postojala opasnost za Verifikacionu misiju u Prištini. Onda vidimo šta stoji pod brojevima 2, 3 i 4, da je Verifikaciona misija bila izložena opasnosti, da se na njih pucalo, da su im stavljane mine u kuće, da je bilo teških borbi između Vojske Jugoslavije, MUP-a i OVK, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I onda vidimo da u Prištini stoji da je postojala opasnost za Verifikacionu misiju. U vašem dokumentu vidimo kako opisujete kako je situacija u Kosovu Polju mirna, da se povećavaju napetosti ...

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: O kom to dokumentu govorite?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Onaj od 14. marta, nedeljni izveštaj. Dalje stoje nepotvrđeni izveštaji o snajperskoj aktivnosti u predelu Grabovca. Sledeća rečenica: "Kredibilitet OVK je veći na ovoj lokaciji. Održani su sastanci sa načelnicima policije kako bi se omogućio povratak stanovnika Donjeg Grabovca u njihovo napušteno selo." Sledeći paragraf: "Ograničena aktivnost Vojske Jugoslavije. Aktivnost MUP-a povećana sa povećanim brojem kontrolnih punktova i agresivnim statičnim patrolama. Kontakt sa OVK." Dakle, ništa posebno o čemu treba da se obavesti.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislite na "Plavu knjigu"?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tako je.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne. U ukupnom poretku stvari, ništa preterano važno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Sada da pogledamo, molim vas, ovo što dalje stoji za 14. mart. Da pogledamo ono šta je pod brojem 5. Ovde se govori o onome šta se događa i u drugim mestima:

“Teške borbe južno od Kline (Kline). Teške borbe oko i jugozapadno od Svrhe (Sverke) i Prčeva (Perqeve) tokom jutra. Paljba prestaje oko 15.00. U vatru su se uključili tenkovi, minobacači i teški mitraljezi od strane VJ, a sa strane OVK samo lako naoružanje i mogući laki minobacači. Ni Vojska Jugoslavije, ni MUP nisu izvestili o svojim žrtvama, a patrola Verifikacione misije primetila je četiri mrtva tela boraca OVK u Dušu (Dush). Meštani su napustili sela. Komentar: Vojska Jugoslavije je objasnila da je njihova aktivnost bila planirana vojna vežba. MUP je rekao da nije učestvovao u vežbi. Ali MUP uključuje i PJP koju je primetio RC3, koji operiše u toj oblasti. UNHCR je izvestio o tome da je 5.300 civila napustilo sela. RC3 izveštava da je 500 meštana napustilo dva sela.” Gospodine Keit, vi ste bili spremni da kritikujete veštinu izveštavanja i sposobnost vaših kolega iz misije. A da li postoji ovde još nešto drugo sem onoga o čemu jedna odgovorna obrazovana osoba može da izveštava?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Gospodine Najs, ja ovde nisam da bih ispitivao sposobnosti mojih kolega verifikatora. Zapravo, ovde sam pokušao da pohvalim ono šta su uradili. Ono šta ja želim da kažem je da neki od njih nisu imali vojno iskustvo i nisu znali da procene važnost malih taktičkih operacija, kao neko ko ima šire iskustvo. Ja u ovom izveštaju ne vidim ništa drugo nego da UNHCR izveštava kako je 5.300 civila napustilo svoja sela, što je, naravno, veliki broj. I Sud bi se sa tim složio. Ali RC3 je potvrdio da je 500 meštana napustilo dva sela. Mislim da to sve ide u prilog mom opštem komentaru o tome kako su cifre naduvavane. Ja se tamo nisam nalazio i ne mogu da tvrdim da ovaj izveštaj nije tačan. Ono šta sam pokušavao da sugerišem tokom svog iskaza je da je svakodnevno puno izveštaja dostavljano od strane ljudi koji nisu bili najkompetentniji u svim oblastima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Keit, šta je to RC3?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: To je Regionalni koordinacioni centar 3 (Regional Coordination Centre 3).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle taj Regionalni koordinacioni centar koji je postojao u okviru vaše Verifikacione misije je neko ko je

učestvovao u tom procesu i možda čak i ispravljao određene izveštaje. Prema tome, recite mi, da li to znači da je Verifikaciona misija imala veću ili manju odgovornost?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja ne želim da kažem niti vama, niti Pretnom veću da ovaj izveštaj nije tačan ili da nije precizan. Ja samo kažem da oni izveštavaju o informaciji koju su prikupili kako od centara na terenu, tako i iz drugih izvora. Ja se lično tamo nisam nalazio, a niste ni vi. Prema tome, mislim da ni jedan od nas dvojice ne može da kaže da je ovo stoprocentno tačno. Molim vas, da me shvatite. Ja ne želim da kritikujem moje kolege verifikatore, samo želim da kažem da njihovo iskustvo kada se radi o vojnim operacijama manjeg obima ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Manje od vašeg.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tako je. Da je manje od mog i od mnogih drugih ljudi.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, molim vas da nam kažete kakvu obuku su prošli ovi verifikatori.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Čuli ste šta sudije pitaju. Rekli ste da ste prošli određenu četvorodnevnu obuku. Možete li nešto malo više o tome da kažete?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Svakako. Biće mi zadovoljstvo. Čim smo stigli imali smo obuku iz, uglavnom, administrativno-tehničkih pitanja, kako se stručno vozi jedan Pežoov (Peugeot) džip po putevima Kosova. To je bio jedan prilično bazičan kurs, ali moram da kažem da smo svi morali da položimo test iz toga. Zatim su nas učili kako da koristimo radio, kako da koristimo GPS instrumente, a to su instrumenti za određivanje pozicije. Isto tako su nam držali predavanja neki visoki zvaničnici misije u pogledu toga kakva je situacija u pokrajini. Oni su nam održali predavanje o tome i govorilo se u kom pravcu stvari treba da se kreću. Po mom skromnom mišljenju, gospodin Najs ovde dovodi u pitanje moj kredibilitet zbog toga što sam ja došao samo do ranga kapetana, ali vam mogu reći, po mom

skromnom mišljenju, ta obuka je bila prilično bazična i ja sigurno, a možda i drugi, nismo dobili adekvatnu informaciju o tome u šta će se to možda pretvoriti. Dobijali smo neke brošure o tome kakva je organizacija Vojske Jugoslavije, kakva je organizacija MUP-a, a ja sam u svom svedočenju rekao da sam išao u štabnu školu i mogu da vam kažem da ovo, svakako, nije bio dokument na nivou štabne škole.

SUDIJA ROBINSON: Da li ste tokom obuke dobili instrukcije o tome o čemu treba da izveštavate?

SVEDOK KEIT: Ne, časni Sude. To mogu otvoreno da kažem, osim ovih izveštaja koje ste sada videli. I, ukoliko smem da kažem, teško je biti na mestima gde su se ovakvi incidenti i posledice događale. I hteo bih da prokomentarišem ova pitanja koja gospodin Najs postavlja. Kosovska verifikaciona misija je koristila puno vozila. Stalno se nalazila na putu. Bili smo u malim gradovima, ali smo imali prisustvo i u većim. Imali smo štabove i administrativne ustanove u Prištini i u raznim regionalnim centrima i tako dalje. Bilo je ukupno 1.638 verifikatora i samo je polovina njih bila na terenu, a druga polovina se bavila administrativnim pitanjima, kancelarijskim poslovima i pitanjem komandovanja. I naša nesposobnost, ja ovde naglašavam, naša nesposobnost da nadgledamo situaciju na terenu je meni bila očigledna od prvog dana. Mi smo nadgledali jugoslovenske vlasti. Mogli smo da nadgledamo Vojsku Jugoslavije, kao što je gospodin Najs rekao, prema izveštaju u "Plavoj knjizi" zato što smo mogli da vidimo kako oni vrše vojne vežbe sa tenkom M36/85 i tako dalje. Samo da bih informisao Pretresno veće M36/85 je tenk iz Drugog svetskog rata, modernizovan, sa dodatkom topa od 85 milimetara. Mogli smo da vidimo gde se nalaze tenkovi, kako oni odlaze iz Prištine na sever. Mogli smo da nadgledamo šta radi MUP kad izlazi iz Glogovca, ali nismo imali nikakve verifikatore koji su mogli da provere šta radi OVK sem kad su oni vršili napade, kad su otvarali vatru iz snajperskog oružja, kad su vršili terorističke napade, kako god ih zvali, protiv vlasti ili stanovnika pokrajine. Prema tome, kao bivše vojno lice, mogu da vam kažem kategorično

– mi smo nadgledali jednu stranu, ali nismo pratili šta radi druga strana.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, mislim da smo sada došli do onog vremena kada obično pravimo pauzu. Pre nego što napravimo pauzu, gospodine Miloševiću, želim da vas podsetim da na kraju unakrsnog ispitivanja gospodina Najsa, gospodin Kej će da izvrši dodatno ispitivanje i vi možete da postavite pitanje. Videli ste kako se vrši unakrsno ispitivanje. Tokom pauze razmotrite sve ovo što je do sada učinjeno i to da li želite da tokom dopunskog ispitivanja postavite neka pitanja. Sada idemo na pauzu. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Vaš advokat čak ne stavlja primedbu ni na činjenicu da unakrsno ispitivanje, ovo je već treći svedok u takozvanom slučaju Odbrane koji nije slučaj Odbrane, unakrsno ispitivanje probija limite vremenske koje ste čak vi dali. Vi ste dali vremenske limite za unakrsno ispitivanje 1:6. Kod sva tri svedoka koja su do sada izvedena unakrsno ispitivanje traje duže od glavnog ispitivanja. Čak ni tu ne stavlja prigovor vaš advokat, prema tome, o čemu govorimo ovde? A i vi ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ovo Pretresno veće je bilo veoma fleksibilno kada ste vi obavljali unakrsno ispitivanje i stoga će ta fleksibilnost biti primenjena i u odnosu na Tužilaštvo, u okviru razumnih granica. Razmislite o onome što sam vam rekao. Sada pravimo pauzu.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, imajući u vidu ono što je rekao optuženi oko potrošenog vremena za unakrsno ispitivanje, vreme koje je imao optuženi za unakrsno ispitivanje je dve trećine vremena koliko je bilo dodeljeno za glavno ispitivanje. Bićemo fleksibilni, ali o tome treba da povedete računa. Gospodine Miloševiću, predlažem

da budete vrlo pažljivi kada se raspravlja o ovim proceduralnim pitanjima i da se mnogo više uključite u raspravljanje o ovim ključnim stvarima. Ponovo vas pozivam da porazmislite o svedočenjima i da li želite da postavljate pitanja. Vreme za igranje je prošlo. Ovo nije igralište. Ovo je drugačija arena. I moram da kažem da je vaše ponašanje na ivici pristojnog i da je detinjasto. Od vas očekujem da se ponašate mnogo zrelije prema vođenju ovog postupka. Gospodine Najs, izvolite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, razmišljam o vremenu. Nadam se da ću biti u prilici da o tome nešto više kažem u generalnom kada budemo imali proceduralnu raspravu na kraju današnjeg dana suđenja. Gospodine Keit, komentarisali ste pitanje časnog sudije pre nego što smo otišli na pauzu. Rekli ste da ste posmatrali samo jednu stranu, a da niste to isto radili u odnosu na drugu. Koju stranu niste posmatrali?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Nismo bili prisutni ili nismo imali fizičku mogućnost da posmatramo OVK, osim kada su imali akcije protiv vlasti ili drugih članova zajednice.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali ni mandat, ali doći ćemo na to.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Izvinjavam se?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali ni mandat da posmatrate OVK.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Gospodine Najs, onako kako sam ja razumeo sporazum, obe strane su trebale da prekinu sa neprijateljskim operacijama i da omoguće da se dođe do stanja stabilnosti kako bi se ponovo uspostavio red i poredak u pokrajini. Po mom skromnom mišljenju i u skladu sa mojim iskustvom, sporazum je prihvatila samo jedna strana, ali se sa njim nije saglasila druga. Ukoliko ne govorimo samo o incidentima u zoni moje odgovornosti, poput snajperskih napada, ubistvima ili strahovima i kao što ste vi posmatrali "Plavu knjigu", tačnije izveštaj koji u sebi sadrži izveštaje o mesecima kada su se događali incidenti, uvek stoji da je jedna strana napadala, a da je druga strana odgovarala. Ono šta vam gov-

orim, ukoliko je KVM ustanovljena zbog misije da se osigura sprovođenje sporazuma, onda bih ja predložio, pored postojanja misije, kao što je bila moja u Kosovu Polju i drugih širom pokrajine, mi smo morali da imamo članove koji su trebali da živi i u unutrašnjosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada moram da vas prekinem zato što nemamo previše vremena. Vi ste proveli dosta vremena posmatrajući snage Srbije i Crne Gore, zato što je to bio vaš mandat i zato ste bili sa načelnicima policije i sa raznim srpskim zvaničnicima, zar ne?
SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, ali sam provodio vreme ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali ste provodili vreme i sa OVK, samo što ih je bilo malo teže naći, ali to i nije bio vaš mandat.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, a one koje smo imali priliku da kontaktiramo, s njima smo imali dobar kontakt, kako bismo na najbolji način ostvarili svoju ulogu.

SUDIJA KVON: Pre nego što pređete dalje zašto ne pitate svedoka o tački 8, izveštaja od 14. marta iz "Plave knjige".

TUŽILAC NAJS: Naravno. 14. mart, ako poslužitelj može da nam pomogne. Videćemo sažetak. Da li je časni sudija na umu imao ukradeno vozilo KVM?

SUDIJA KVON: Tu se govori o opasnosti koja pretila Verifikacionoj misiji, a to se ne spominje u izveštaju od 14. marta. Vi ste to spomenuli tokom unakrsnog ispitivanja. Rekli ste da je postojala opasnost koja je pretila Verifikacionoj misiji.

TUŽILAC NAJS: Da, tako je. Hoćete li da kažete da to nije obrađeno u izveštaju?

SUDIJA KVON: To je obrađeno u izveštaju svedoka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja mislim da sudija Kvon želi da čuje sledeće, gospodine Keit: vidimo da se pod brojem 8 za 14. mart kaže da je postojala opasnost koja je pretila Verifikacionoj misiji. Je l' vidite to?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sudija želi da zna zašto to nije pomenuto u vašem izveštaju?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Severno predgrađe Prištine nije bilo u okviru moje zone odgovornosti, prema tome, ja nisam sa tim upoznat.

SUDIJA KVON: U redu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Onda da pređemo na 16. mart da bismo videli šta se događalo u vremenu koje je prethodilo vašem povlačenju, pošto ste tamo proveli pet nedelja. Vidimo da se pod brojem 1 kaže: "Veliki konvoj Vojske Jugoslavije". Sada ćemo da vidimo malo detaljnije o tome. "Primećen veliki konvoj Vojske Jugoslavije u 12.00 koji je vozom stigao u Mitrovicu, verovatno iz Kuršumlje. Kada je izvršen istovar u Mitrovici, konvoj je krenuo ka Srbici (Skenderaj)". Onda se kaže šta se nalazilo u tom konvoju, a nalazilo se prilično toga. Dalje, "konvoj je krenuo u 12.30 i stigao u okolinu Srbice, u fabriku municije. Komentar: RC2 namerava da i dalje prati situaciju u fabrici. Smatra da je voz krenuo iz Kuršumlje i informacija Vojske Jugoslavije pokazuje da su ovi M84 bili stacionirani na toj lokaciji i da su podređeni Prištinskom korpusu. Pomeranje tenkova M84 predstavlja direktno kršenje ovog osnovnog sporazuma". Kasnije ste vi izrazili mišljenje da nije bilo nikakavog plana unapred i da je sve ono što se događalo bilo reakcija na bombardovanje NATO-a ili aktivnosti OVK, zar ne? U ovom dokumentu ima puno dokaza koji potvrđuju da je Vojska Jugoslavije vršila aktivnosti koje su predstavljale kršenje ovog sporazuma.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Gospodine Najs, izveštaj koji vi spominjete govori o sedam tenkova i o nekim manjim oklopnim vozilima.

M84, kao što znate, je jugoslovenska verzija sovjetskog T72. Dok se ovo događalo i, moguće je da je ovo predstavljalo kršenje sporazuma, ovo je jedan prilično mali elemenat o kome se ovde radi. Kao što sam u mojim komentarima rekao i u onome što sam napisao, postojalo je puno provokacija i kada neko napada vaše ljude i imovinu vi morate da odgovorite. Ako ovo predstavlja kršenje sporazuma, onda je to kršenje sporazuma. Ja i drugi smo pokušavali da nadgledamo broj oklopnih vozila i vojnika Vojske Jugoslavije koji su tada kretali pokrajinom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Keit, vi ste vrlo slobodno kritikovali vaše kolege. Samo da vam kažem da se u ovoj sudnici svedočili generali Nauman (Klaus Naumann), Drevenkijeviča (Karol John Drewienkiewicz), Mezonev. Vi ste bili na terenu. Ovo su bili visoki oficiri koji su obavljali vrlo važne i teške poslove, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja to ne osporavam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li imate nekih razloga da sumnjate u ono što su oni rekli?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja ne sumnjam u ono što su oni rekli. Ono što ja želim ovde je da predstavim moje iskustvo u mom području.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I, konačno, izveštaj od 17. marta. Vi se verovatno sećate, časni Sude, da je 37. brigada došla na Kosovo početkom marta i da je to bilo ono o čemu su svedočili veštaci. Možemo da pronađemo detalje, samo što nam za to treba neko vreme. A sada vas molim da pogledamo ovaj izveštaj za 17. mart i da se podsetimo. Mi ovde možemo da vidimo Dubicu (Dubice) i Prištinu i možemo da vidimo tačno koliko je mala bila vaša zona odgovornosti u odnosu na celo Kosovo. To je jedan veoma mali deo Kosova, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, to je jedan mali deo Kosova.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. I sada da pogledamo šta piše pod

tačkom 6. Ovde se kaže: "Nova ofanziva Vojske Jugoslavije i MUP-a". Sada vas molim da pogledamo detaljniji tekst koji ovo objašnjava. Tu se kaže: "Bezbednosne snage Savezne Republike Jugoslavije su pokrenule novu ofanzivu da bi uklonile snage OVK za koje se sumnja da se nalaze pet kilometara severozapadno od Prizrena. Naročito su pogođeni gradovi Koriša (Korite) i Kabaš (Kabash). Otprilike 200 ljudi Vojske Jugoslavije i MUP-a, zajedno sa tenkovima i pragama, su učestvovali u ovoj akciji. Otprilike, 1.500 interno raseljenih lica je bilo proterano iz tog područja jer se očekivalo da će doći do ove akcije. Akcija je završena, otprilike, u 19.00 časova. Kometar". Čitam komentare koji ovde stoje. "Ova akcija je preslikana operacija one koja se dogodila u Ješkovo (Jeshkove), koju su snage SRJ sprovele 11. marta 1999. godine." Ova vrsta izveštaja, gde se kaže kako je otpočela akcija da bi se uklonila OVK i gde se smatra da je učestvovalo oko 200 ljudi Vojske Jugoslavije i MUP-a, uključujući tenkove i prage i tako dalje, to je ona vrsta izveštavanja koju može da odradi svaka inteligentna i savesna osoba, a koja ne mora da bude podoficir, da bi to uradila, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne. Rekao bih da ukoliko može da se ustanovi veličina taktičke jedinice i vrsta naoružanja koju oni koriste, onda je to izveštavanje o činjenicama. Ali moram da vam kažem da je 200 vojnika relativno mala vojna sila. To je veličina čete. Ja ne znam o čemu se tačno radilo u ovoj operaciji, ali znam da je bilo ovakvih operacija, jer smo mi dobijali izveštaje o tome svakodnevno. Ne samo da smo mi slali izveštaje već smo dobijali izveštaje od svih ostalih verifikatora u okviru misije tako da smo znali šta se događa u drugim mestima. Prema tome, neki od ovakvih događaja su se odvijali u susedstvu moje zone odgovornosti, sve do kraja mog mandata.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada bih želeo da pređemo na neke druge stvari. Odakle je došla specijalna jedinica policije, koju ste vi videli u fabrici "Feroniklî u Glogovcu?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: O kom vremenu govorite?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste ih videli.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja nisam rekao da sam video specijalnu policiju. Govorite o Glogovcu?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Rekao sam da sam tamo posetio policijsku stanicu MUP-a koja se nalazila u bivšoj fabrici u Glogovcu. Išao sam tamo zajedno sa vođom tima kog sam trebao da zamjnim. Šta je bilo vaše pitanje?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li videli policiju u fabrici "Feroniklî?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Policijska stanica, koliko se ja sećam, nije bila u fabrici "Feroniklî. Želeo bih da dodam još jednu stvar, a to je da znam da je tim u Glogovcu pokušavao da utvrdi što se dešavalo u ovoj bivšoj fabrici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zanimljivo je da se primeti da u istoj rečenici pominjete i paravojne formacije i policiju, kad govorite o tome gde je bila smeštena policija. Šta ste mislili pod tim kad kažete "paravojna formacija?"

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Pa, za mene je policajac, u stvari, pripadnik paravojne formacije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zašto?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Zato što nije vojnik.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Čekajte, vi ste bili vojnik sve ove godine i niste svesni činjenice da "paravojnoi" i "paravojska" ima i neko drugo značenje, a ne da znači policija?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da. Time mogu da se opišu bilo kakvi ne-vojni elementi društva koji nose oružje i sprovode operacije, koje liče na vojne operacije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I na koji način je ta policija delovala, na vojni ili paravojni način?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Pa, upravo sam to rekao, gospodine Najs. Svi pojedinci ili grupe pojedinaca koji nisu profesionalni

vojnici, ali provode vojne operacije ili operacije slične vojnim operacijama su, po mom mišljenju, paravojska. Prema tome, onda ta definicija obuhvata policiju i sve grupe bilo koje veličine koje sprovode vojne operacije, ali u kojima ne učestvuju vojnici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Već smo ustanovili da niste imali pristupa vojnim obaveštajnim podacima koje su imali viši oficiri. Nakon toga ste otišli u Makedoniju?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko ste dana ili nedelja tamo bili?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislim nekih deset dana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dok ste bili tamo, osim što ste razgovarali sa drugim verifikatorima, da li ste radili nešto za samu misiju?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne, ništa osim rutinskih stvari. Pazio sam na svoj tim i pripremao ih za sledeće poslove. Na kraju sam, jednostavno, učestvovao u odlasku tih ljudi, koje sam imao privilegiju da rukovodim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tokom vašeg boravka na Kosovu, vi niste imali nikakav pristup političkom rukovodstvu, bilo direktan, bilo indirektan?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislite na rukovodstvo Kosova?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim na Kosovo, Srbiju, Crnu Goru. Šta god hoćete.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne, s političkim rukovodstvom ne. Započeo sam kontakte sa nekim političkim vođama u Kosovu Polju, u okviru programa demokratizacije koji je misija započela. To me je vrlo zanimalo jer sam ja političar, Studirao sam političke nauke i istoriju i želeo sam da iskoristim tu priliku da nešto saznam o kompleksnoj političkoj situaciji u toj pokrajini.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li pratili izvođenje dokaza u ovom

predmetu i da li ste slučajno pratili onaj deo iskaza generala Nojmana, kada on objašnjava šta mu je rekao optuženi?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne, nisam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I, pretpostavljam, da ono što je optuženi rekao jednom višem oficiru je nešto što biste vi sigurno uzeli u obzir prilikom formiranja vašeg stava, da ste te informacije imali pri ruci?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, to bi me, svakako, interesovalo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste počeli da izražavate gledišta o tome šta se dešava na Kosovu već maja 1999. godine i nastavili ste to sve do 2000. godine, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislim da sam u javnosti istupao baš u to vreme.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vaši članci, koje mi ovde imamo, možda ne moramo to sad da iznosimo pred Pretresno veće, nemaju fusnote. Oni nisu zasnovani na dodatnom istraživanju?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Već ste me pitali to pitanje, gospodine Najs i ja sam na njega odgovorio što sam jasnije mogao. Prvi članak je napisan nekoliko nedelja nakon što sam napustio taj deo sveta. Već sam pokušao da objasnim Pretresnom veću da sam smatrao da međunarodni mediji, a pogotovu zapadni mediji, ne izveštavaju tačno o onim događajima koji su se dogodili, dok sam ja bio tamo. I ja sam, u okviru moje, priznajem, ograničene kompetencije, smatrao da bi bilo prosvetljujuće i informativno kad bi neko drugi mogao da da i jedan alternativan pogled, neko ko je bio svedok nekih događaja u okviru njegovog ograničenog iskustva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali ono što mi znamo iz vaše priče je da, bez obzira na to što vi mislite o kompetenciji vaših kolega, da vi, u stvari, ne sumnjate u njihov integritet.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja ne osporavam integritet niti pokušavam da osporim kompetentnost mojih kolega. Ja sam rekao da su oni došli iz različitih zemalja, iz različitih sistema. Ja sam Kanađanin, engleski mi je maternji jezik, a mnogi od drugih pri-

padnika nisu govorili engleski onako dobro kao što ga, eto, ja govorim, pa, jednostavno, čak ni sama komunikacija ponekad nije bila laka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moram da vas prekinem jer želim da završimo ono što sam prethodno započeo, a i Pretresno veće mora da se pozabavi još i nekim drugim stvarima. Mislim da ste to već spomenuli. Vi ne možete da znate šta neko ima na umu u nekom trenutku, a da ne znate šta dolazi kasnije. Vi, recimo, ne možete da znate koje ću pitanje da vam postavim sve dok ne završim to pitanje. Vi ne možete da znate kakve su namere oružanih snaga u kasarni sve dok ne vidite šta će one kasnije da učine, zar ne?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Tome ne mogu da se usprotivim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste izrazili mišljenja i ovde i na drugim mestima o tome šta su bile namere srpskih snaga, snaga MUP-a i Vojske Jugoslavije tokom pet nedelja koje ste proveli u tom malom delu Kosova.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Gospodine Najs, mislim da nigde nisam javno izjavio da sam znao kakve su bile namere vlasti Srbije, odnosno Jugoslavije, na Kosovu. Međutim, ono što sam pokušao da uradim je da sugerišem, kao što sam to i napisao u mom prvom članku, da se radi o neuspehu diplomatije, da je bilo stvari koje su se meni činile sasvim očigledne, ljudi koji nisu želeli da se dođe do diplomatskog rešenja i zato sam ja Kosovo napustio dosta frustriran jer sam smatrao da postoji nešto veoma važno, a da tome nije bilo dato dovoljno vremena da poraste.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Keit, ista ta organizacija, OEBS, je 1999. godine objavila dve knjige. Jeste li pročitali te dve knjige?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Na koje knjige mislite?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da se svedoku pokaže i da se stavi na grafoskop dokazni predmet 106 "Kako viđeno, tako rečeno" (As Seen, As Told). Budući da ovaj svedok verovatno nije upoznat sa

postojanjem te knjige, moramo prvo da pogledamo stranu označenu rimskim brojem VII. U stvari, prvo da vidimo sažetak na strani VII i onda ćemo da okrenemo stranu VIII. Tu je sažetak i ovde se navodi kako je tokom više od šest meseci oružani sukob eskalirao između jugoslovenskih i srpskih snaga i tako dalje i tako dalje, Ujedinjene nacije su zatražile trenutni prekid vatre. Zatim se navodi da je osnovana vaša KVM, a onda s desne strane stoji da je ovaj izveštaj prvi od dva izveštaja u kojima se analiziraju nalazi KVM-a i OEBS-a o ljudskim pravima i njihov uticaj na društvo Kosova i karakter ljudskih prava na Kosovu. Okrenite stranu, molim vas. Dakle, ovo je još uvek sažetak. Desna kolona. Tu piše: "treća perspektiva je 'geografska karta' ljudskih prava Kosova. Ovaj izveštaj iznosi opise događaja u stotinama manjih zajednica širom Kosova, opštinu po opštinu. U nekim slučajevima to su opisi događaja koji su se odigrali u jednom danu ili tokom kratkog vremenskog perioda i otkrivaju kako je došlo do najkarakterističnijih kršenja ljudskih prava tokom čitavog perioda, koji je obuhvaćen ovim izveštajem i to: prisilno proterivanje stanovništva, praćeno neizbežnim uništavanjem imovine ...

ADVOKAT KEJ: Ukoliko mogu da prekinem. Nisam siguran šta ovaj svedok može da kaže o ovim stvarima. On je jasno stavio do znanja da on ovde svedoči na jednoj veoma uskoj osnovi i gospodin Najš je i sam zasnovao svoja pitanja na tome. Kada je reč o tehnici unakrsnog ispitivanja tokom kog u spis želi da se uvede materijal koji se već nalazi u spisu i kojom prilikom se od svedoka traži da da komentar tuđih iskaza, mislim da to nikako nije prikladno.

TUŽILAC NAJS: Mogu li odgovorim?

SUDIJA ROBINSON: Da.

TUŽILAC NAJS: Prvo, ja sada proveravam pouzdanost ovog svedoka i on se bavi temom od velike važnosti. Njemu na raspolaganju stoji jedan sasvim očigledan izvor materijala, a on ga nije konsultovao i mislim da je sasvim pravilno da se time ovde pozabavimo. Drugo,

sada ću da odem na strane ovog dokumenta koje se bave konkretno njegovom zonom odgovornosti, da bismo videli da li je on išta od ovih dokaza imao na umu kada je javno istupao. Po mom mišljenju, mislim da je sasvim prikladno da se svedoku iznesu sva ta gledišta.

ADVOKAT KEJ: Ja smatram da svedok ima pravo da iznosi svoje poglede o svom iskustvu, a ne da se od njega traži da komentariše druge stvari koje sa njime nisu ni na koji način povezane i ovaj svedok je to do sada i radio. On je izlagao stavove koji su zasnovani na njegovim iskustvima. Sada se od njega traži da komentariše zaključke drugih ljudi što, po mom mišljenju, neće Pretresno veću da da probativne dokaze.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Dozvolićemo ova pitanja, ali na sledeći način: vi možete da postavite pitanja u vezi sa konkretnim temama kako bi se ispitala pouzdanost ovog svedoka. Gospodine Kej, kad čujemo ta pitanja, vi ćete onda da odlučite na koji način ćete da postupite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dozvolite mi da kažem nešto o jednom metodološkom aspektu. Prvo, recite mi da li vam je uopšte poznat ovaj izveštaj?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne znam da li mi je poznat. Vidim da je izdat 1999. godine. Ovi dokumenti, koliko ja znam, nisu bili na raspolaganju kada sam ja napisao svoj prvi članak.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne prvi, već kasnije članke.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Gospodine Najs, sebe smatram u jednoj manjoj meri naučnikom. Ja sam istoričar. Znam kako se sprovodi istraživanje. Znam kako da pronađem dokument u arhivima. Ova tema, o kojoj sada svedočim pred Sudom je nešto šta je zauzelo mali deo mog života, iako je to veoma važna tema. Ovde sam došao kako bih pomogao da se u ovom predmetu dođe do istine i pravde. Ono šta sam pisao u to vreme je bio sažetak mog iskustva i mojih mišl-

jenja, zasnovanih na mojim kompetencijama i saznanjima. Pred ovim Sudom želim da naglasim da nisam pristrasan. Nisam ovde došao ni sa čim drugim na umu, osim da pomognem pronalaženju istine. Znam da od mene sada tražite da komentirišem niz dokumentata, a imam ovde i sažetak. Znam da se to odnosi na neke veoma važne incidente koji su se tamo dešavali ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dozvolite mi da vas prekinem ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, idite onda na konkretna mesta koja se tiču njegovog iskaza.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prvo, gospodine Keit, želim da vas upozorim na činjenicu da je ovaj izveštaj u veliko meri zasnovan na razgovorima sa ljudima koji su izašli sa te teritorije i sa kojima su onda razgovarali ljudi iz OEBS-a i drugi. Mi znamo da vi nemate razlog da sumnjate u integritet OEBS-a.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja ne sporim ono šta stoji u tim dokumentima, ali ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da sada pogledamo stranu 235. Pogledajte, ovde se nalazi nekoliko pasusa koji govore prvo o kontekstu i istorijatu, a zatim i o tome što se dogodilo nakon povlačenja misije. Ovde se za opštinu, koja je bila centar vašeg interesovanja, kaže da je tu i prištinski aerodrom: "U leto 1998. godine na teritoriji te opštine je eskaliralo oružano nasilje kada, naročito u području oko rudnika uglja pored sela Grabovac. Prema informacijama koje su kasnije pribavljene, OVK je bio pozicioniran u planinama zapadno od Grabovca. Tokom druge polovine juna 1998. godine OVK je okupirala rudnik i ovo selo u opštini Obilić." Recite nam, da li ste se vi raspitivali o tim stvarima i da li prihvatate da je ovo, šta tu stoji, tačno?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ja sam se, svakako, raspitivao o tome šta se tamo dešavalo pre nego što sam došao na teren. Nisam bio prisutan kada su se te stvari dogodile, ali jesam pokušao da saznam šta

se dogodilo. Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: 22. juna devet srpskih rudara su oteti, na putu za posao. Jeste li to saznali?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, to sam čuo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vojska Jugoslavije i policija su napali OVK nedugo posle toga. U tom trenutku su gotovo svi stanovnici okolnih sela pobjegli, bilo na zapad, prema Drenici, bilo na istok, prema Prištini. Mislim da vas je sudija Kvon pitao zašto su se neki seljani iselili? Da li je to možda razlog?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Mislim da je ovo u skladu sa onim što sam do sada govorio. Seljani su, uopšteno govoreći, iseljeni i rekli su mi da je do toga obično dolazilo kad se sukob približio njihovom selu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tu stoji još: "da je 1998. godine oko 700 kosovskih Albanaca izgubilo posao u rudniku i da su ih zamenili radnici Srbi." Da li ste se i o tome raspitivali?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Obavestili su me i o tim činjenicama, odnosno mišljenjima. Razni ljudi su mi rekli razne stvari, ali, da, tačno je. Rečeno mi je da se i to dogodilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Idemo dalje. Mi na ovom suđenju tražimo uzroke i posledice na različite načine. Ovde piše: "policija i Vojska Jugoslavije i dalje sprovode intenzivne kontrole na kontrolnim punktovima. U Grabovcu se i dalje pljačka imovina kosovskih Albanaca, što se nastavilo do kraja 1998. godine, a policija nije na pravilan način istražila pritužbe o takvim krivičnim delima." Da li ste vi čuli i za to kada ste formulisali vaše stanovište?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Gospodine Najs, mislim da sam već pokušao da kažem da sam ja lično čuo od ljudi iz tog područja što im se dogodilo. Takođe sam i od srpskih policijskih vlasti čuo i njihovu verziju. Nisam ovde da bih rekao kako je jedna strana 100% u pravu, a da druga 100 posto nije. Zaključio sam da u svemu ima

puno politiziranja, ali sam i čuo da su se ti događaji dogodili.

ADVOKAT KEJ: Imam jednu opservaciju: ovo nigde ne vodi, jer se svedok stalno pita šta se dogodilo ranije, da li su mu drugi ljudi rekli da se to i to nekad ranije dogodilo i da li je on o tome išta čuo. To nisu probativni dokazi. Po našem mišljenju prigovor gospodina Miloševića da se previše vremena troši prilikom unakrsnog ispitivanja je nešto sasvim relevantno za ovo pitanje, jer, čini mi se da se sada ovde vreme koristi za stvari koje nisu od koristi u ovom Predmetu.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, moram da kažem da se Pretresno veće slaže sa vama. Gospodine Najs pređite na nešto drugo ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude ...

SUDIJA ROBINSON: Dozvolite mi da završim. Kad je reč o drugoj proceduralnoj stvari želim da kažem sledeće: ako Pretresno veće dozvoli Tužilaštvu da pređe vremensko ograničenje, da potroši više vremena za unakrsno ispitivanje, onda je to zato jer Pretresno veće smatra da je to u konkretnom slučaju potrebno. Međutim, ja želim da uverim i vas i gospodina Miloševića da ćemo sve to da uračunamo prilikom računanja vremena i Odbrana neće imati manje vremena od Tužilaštva.

ADVOKAT KEJ: Zahvalan sam vam na tome. Isto tako za potrebe zapisnika želim da kažem da je nama bilo drago što je svedok odgovarao bez obzira na to što se gospodin Milošević tome usprotivio, jer mi se čini da je to apsolutno u interesu gospodina Miloševića i da se time podržava njegova odbrana.

SUDIJA ROBINSON: To ne znači da sada Tužilaštvo može da radi šta hoće. Gospodine Najs, morate da završite sa unakrsnim ispitivanjem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To upravo i nameravam da uradim. Dakle,

sada smo ustanovili da ovaj svedok, takođe, potvrđuje da su stvari o kojima se piše u ovoj knjizi tačno utvrđene. Videćete ovde, s desne strane imamo još nekoliko detalja u vezi sa periodom pre povlačenja OEBS-a i to ne moram sada posebno da navodim, ali ako okrenete stranu 237, želo bih da vam skrenem pažnju na sledeće: pri dnu piše "Grabovac". Ovdje se spominje jedan događaj kada je jedan Srbin, radnik obezbeđenja, ubijen 7. januara. U svetlu onoga što je svedok rekao o svojoj zoni odgovornosti, za Pretresno veće je možda zanimljivo da kažem da je i na strani 268 isto tako zanimljivi pasus o opštini Obilić. I uz vaše dozvolu bih postavio još nekoliko pitanja. Gospodine Keit, da li vam je poznato da je u vreme dok ste se vi nalazili na terenu, da je u toj oblasti sprovedena politika Srbije, odnosno Beograda, da se Srbi naoružavaju, a kosovski Albanci razoružavaju i da to vlasti rade?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Posedovanje oružja tokom mog boravka na Kosovu je bilo vrlo rasprostranjeno. Mnogi ljudi, osim MUP-a i Vojske Jugoslavije su imali oružje. To se sigurno odnosi i na mnoge Srbe. A kada sam se susretao sa OVK, moram da kažem da su i oni bili naoružani raznim oružjem. Ako vi mene pitate da li mi je bilo poznato da su vlasti jednu stranu naoružavali, a drugu razoružavali, onda moram da kažem, ne. Pretpostavljam da su vlasti pokušale da obave svoju ulogu i to je nešto sasvim normalno da bi sprečili pobunu, ali naoružati pripadnike dominantne nacionalne manjine koji su, izgleda, predstavljali interese Srbije i Jugoslavije ... Ja jesam video ljude koji su nosili oružje, ali ko im je dao to oružje ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači vaš odgovor je da vi ne znate za tu politiku?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Čekajte, gospodine Najs. Dozvolite mi da kažem da mi nije poznata politika niti jugoslovenske, niti srpske Vlade. Ja nisam bio u njihovoj liniji komandovanja i kontrole.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dok ste bili u Makedoniji, jeste li videli kako tamo dolaze Albanci sa Kosova, koji su bežali?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne. To ne znači da nisu bežali. Shvatam

da je veliki broj ljudi napustio provinciju Kosovo u danima i nedeljama nakon povlačenja.

TUŽILAC NAJS: Hvala.

DODATNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KEJ

ADVOKAT KEJ – PITANJE: U dodatnom ispitivanju želim da obradim dve teme. Prvo pitanje se tiče broja verifikatora koje je KVM imala. Vi ste, čini mi se, spomenuli broj od 1.638?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, kako se sećam.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: I vi ste spomenuli da ste stalno bili na putevima i da niste mogli da pokrijete celu teritoriju?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, to je tačno. Želeo sam da Sud shvati da je naša uloga bila ograničena na mesta do kojih smo mogli da dođemo putem.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Koliko je trebalo da vas bude tamo? Koliki je maksimalan broj predviđenog ljudstva?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Već više godina nisam gledao te brojke, ali, ako sam dobro shvatio, mislim da je to trebalo da se proširi na nekih 3.000 verifikatora.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Spomenuli ste administratore i druge u centrali. Da li možete da kažete koliko je bilo administrativaca, a koliko onih na terenu?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne mogu da vam dam definitivni odgovor jer nemam pristupa tim informacijama, ali sam već rekao pred ovim Sudom da se meni činilo da je nekih 50 posto, ako ne i više od 50 posto od tih 1600 ljudi radilo na zadacima koji nisu bili verifikacija na samom terenu.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Rečeno je i nešto o ljudima sa kojima ste

vi radili. Vi ste rekli da ste vi došli iz vojske. Da li je u vašoj grupi bilo ljudi koji su takođe ranije imali vojnu karijeru ili neke druge karijere? **SVEDOK KEIT – ODGOVOR:** Bilo je tu raznih karijera. Bio je samo još jedan koji je ranije imao vojnu karijeru. Ne, izvinjavam se, dvojica. Moj zamenik je bio bivši borbeni pilot u Luftvafeu (Luftwaffe), a ovaj drugi je bio jedan Amerikanac. Ostali su bili advokat, novinar ... Izvinjavam se, još jedan Italijan ... Tri vojnika, ali ta trojica su imala razne vojne karijere, a ostali su bili nešto drugo po zanimanju.

ADVOKAT KEJ: Hvala, nemam više pitanja.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej i gospodine Najs, malo sam zbunjem. Tokom celog suđenja mi se činilo da su svi verifikatori bili vojnici po profesiji. To nije tačno. Imali ste advokate, ljude drugih zanimanja.

SVEDOK KEIT: Da.

TUŽILAC NAJS: Bilo je dosta bivših vojnika. Ali nisu bili svi. Svedok to može da potvrdi.

SVEDOK KEIT: Ako mi dozvolite, časni Sude. Bilo je nekih bivših i aktivnih oficira koji su dodeljeni Misiji. Međutim, koliko se ja sećam, od tih 1.638 ljudi nije bilo više od, recimo, 30 posto profesionalnih vojnika, a možda i manje.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: To nije bila vojna operacija, zar ne? Upravo suprotno. Operacija je zamišljena na takav način da bude nevojna po prirodi.

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, to je bila jedna nevojna Misija, međutim, bilo bi od pomoći da ima ljudi sa vojničkim zvanjem kako bi mogli da nadgledaju i izveštavaju.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Kad smo već tu, koliko su bili stari posmatrači? Da li to možete da kažete za vašu grupu?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Da, mogu. Ne znam precizno njihove godine starosti, ali ih je bilo raznih. Ja sam bio najstariji u mojoj grupi. Bilo je, recimo, sasvim mladih ljudi u kasnim dvadesetim. Mislim da su oni bili jako dobri ljudi, ali, kao što sam već više puta pokušao da naglasim kad sam odgovarao na pitanja gospodina Najsa, njihova su iskustva bila, u izvesnoj meri, ograničena. I njihova profesionalna kompetencija je bila, u nekoj meri, ograničena. To ni malo ne utiče na to ko su oni bili i šta su bili i odakle su došli, ali mislim da njihova mogućnost da obavljaju posao koji smo trebali da obavljamo bila malo ograničena.

ADVOKAT KEJ – PITANJE: Da li ste s njima imali ikakvih problema u vezi opisa događaja? Vama, kao vojnom licu, je verovatno bio poznat zvuk eksplozija, zvuk pucnjave a oni koji nisu bili iz vojske, nisu imali takvo iskustvo, zar ne? Da li je postojala bilo kakva obuka koja bi ih upoznala sa takvim pojavama?

SVEDOK KEIT – ODGOVOR: Ne. I, u stvari, ja mislim kad mi je to isto pitanje postavilo Pretresno veće, gospodine Kej, vrlo često sam ispitivao, ne samo svoje verifikatore, već i druge za koje sam čuo da su nešto komentarisali. Bilo je očigledno da oni nisu znali šta pričaju zato što, jednostavno, nisu znali tačno, nisu razumeli šta tačno gledaju i šta posmatraju i šta se dešava.

ADVOKAT KEJ: Hvala vam.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li imate pitanja za svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja želim, gospodine Robinson, da vam kažem nešto u vezi sa vašom opaskom koja se tiče mog stava. Naime, smatram da je ovo pitanje mog prava na odbranu principijelno pitanje ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: ... a vi to kvalifikujete kao pitanje nekog kaprica ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ovo je pitanje za jedan drugi forum. O tome odlučuje jedno drugo telo. Mi nećemo da ulazimo u raspravu ponovo o tome. O tome se odlučuje u jednom drugom forumu. Vi ste pitanje izneli pred više veće, Žalbeno veće. Šta god to Žalbeno veće kaže, ovo Pretresno veće će se povinovati toj odluci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ali ...

SUDIJA ROBINSON: Ja neću da se nastavljam. Gospodine Keit, ovim se završava vaše svedočenje. Pretresno veće vam je zahvalno što ste došli i sada možete da napustite sudnicu.

ADVOKAT KEJ: Svedok možda može da ponese svoje originale dokumenata, jer on želi da ih zadrži u svojoj arhivi.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, vi ste hteli da pokrenete jedno pitanje.

ADVOKAT KEJ: Hteo sam da pokrenem nekoliko pitanja u najboljem interesu optuženog. Za to je, možda, potrebno malo više vremena. Mi nemamo više svedoka za ovu nedelju. Ovo je jedini svedok koga smo mogli da dobijemo za raspravu. Znamo da je za sutra takođe zakazana rasprava. Ako se Pretresno veće složi, možda bismo mogli da se pozabavimo ovim pitanjima sutra tokom rasprave. Hteo sam, takođe, da se pozabavim pitanjem zdravstvenog stanja optuženog, tako da bi mi mnogo značilo ako bi Pretresno veće kod sebe imalo lekarske izveštaje, posebno nedavne izveštaje doktora Tavernijea (Tavernier) i doktora Van Dajkmana (Van Dijkman). To su izveštaji koje mi imamo od 24. jula. Hteo bih da pokrenem to pitanje koje se odnosi na mogućnost dodatnih lekarskih pregleda da bi se videlo da li je optuženi u stanju da se sam brani u ovom trenutku,

pošto su tada podneti izveštaji koji su se bavili stanjem u tom periodu. Koliko sam ja shvatio, u poslednje vreme nije bilo nikakvih briga ili pitanja u odnosu na zdravlje optuženog. Vreme prolazi i sasvim je jasno, na osnovu njegovih obraćanja Sudu, da je ovo pitanje o kojem bi on hteo da se govori u njegovo ime. Tako da bi se ispravno pokrenula ta pitanja i da bi sve strane imale relevantne informacije, možda bi bilo dobro kada bi se sutra pozabavili ovim pitanjem, sutra u 9.00 na raspravi, umesto da sada pokušamo to da uklopimo.

SUDIJA ROBINSON: Možemo time da se pozabavimo sutra ali da vidim da li sam vas pravilno shvatio: vi biste hteli da pokrenete pitanje dodatnih lekarskih pregleda optuženog nakon pregleda koji su obavljani u avgustu?

ADVOKAT KEJ: Da, časni Sude.

SUDIJA ROBINSON: Da li smatrate da su se okolnosti promenile u protekle dve-tri nedelje?

ADVOKAT KEJ: Ne. Poslednja lekarska poseta gospodinu Miloševiću je učinjena 26. jula. On dobija svakodnevne lekarske izveštaje od strane bolničarke i lekara iz pritvorske jedinice. Mislim da se zove doktor Falke (Falke). Postoje izveštaji sudskih veštaka, kao rezultat pregleda od 26. jula. To je bio pregled koji je obavio doktor Tavernije. Isto tako, 28. jula, mislim, drugi doktor, doktor Dajkman. Treba da imamo te izveštaje pred sobom. Isto tako, poslednji izveštaj o njegovom zdravstvenom stanju i sposobnosti je napravljen 26. jula. Po našem mišljenju, isto kao što je i Tužilaštvo u različitim fazama tokom svog izvođenja dokaza podnosilo razna pitanja na razmatranje Pretresnom veću u svetlu uslova koji su se menjali, mi mislimo da bi bilo u interesu suđenja, u interesu optuženog i mislimo da je sasvim prikladno da mi pokrenemo to pitanje u potpunosti, sutra.

SUDIJA ROBINSON: U redu, gospodine Kej. Nastavićemo, onda, s tim sutra ujutru u 9.00. Rasprava se prekida.

Fond za humanitarno pravo